

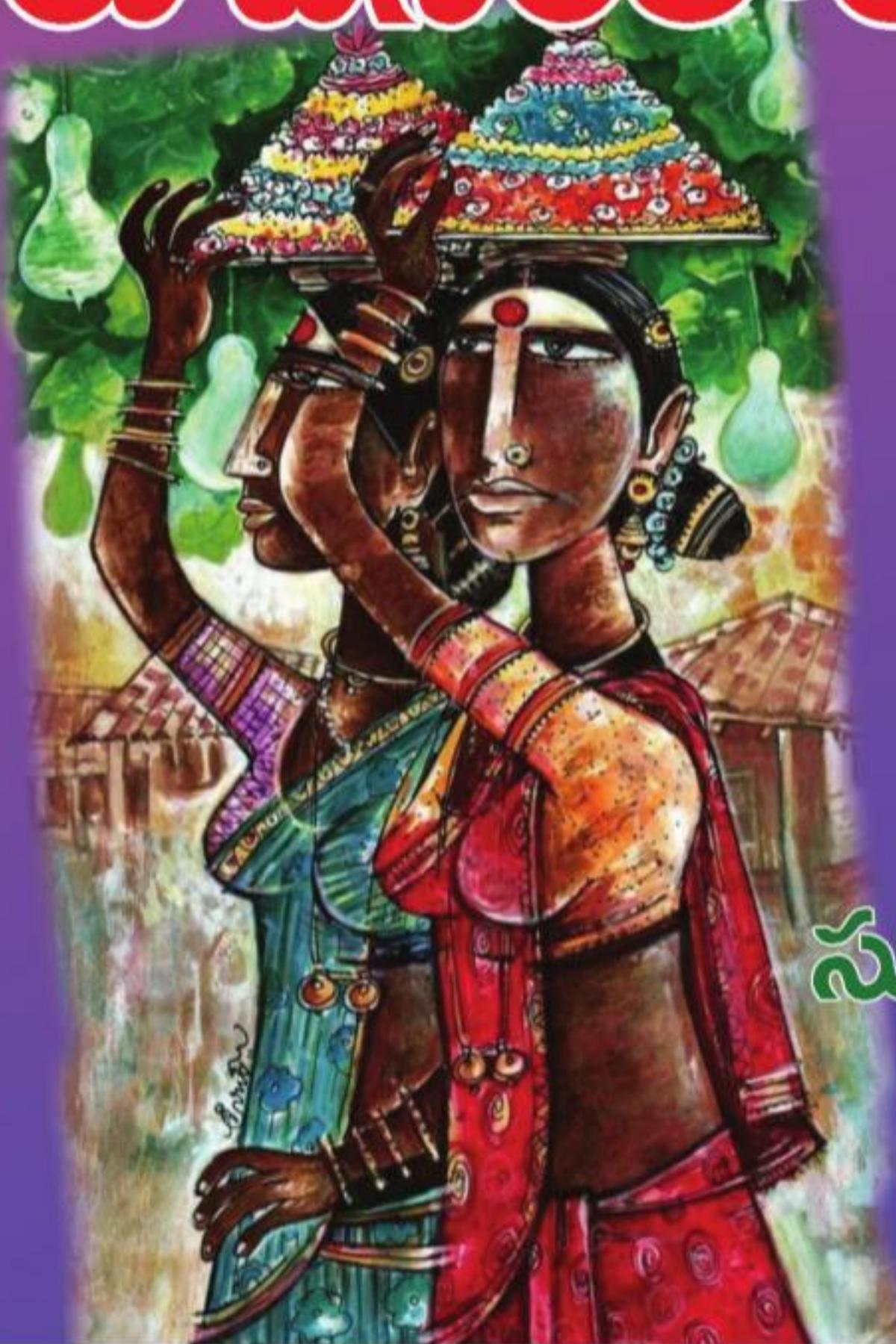
నవతెలంగాణ

సోషలిష్టిక్

18 అక్టోబర్ 2020

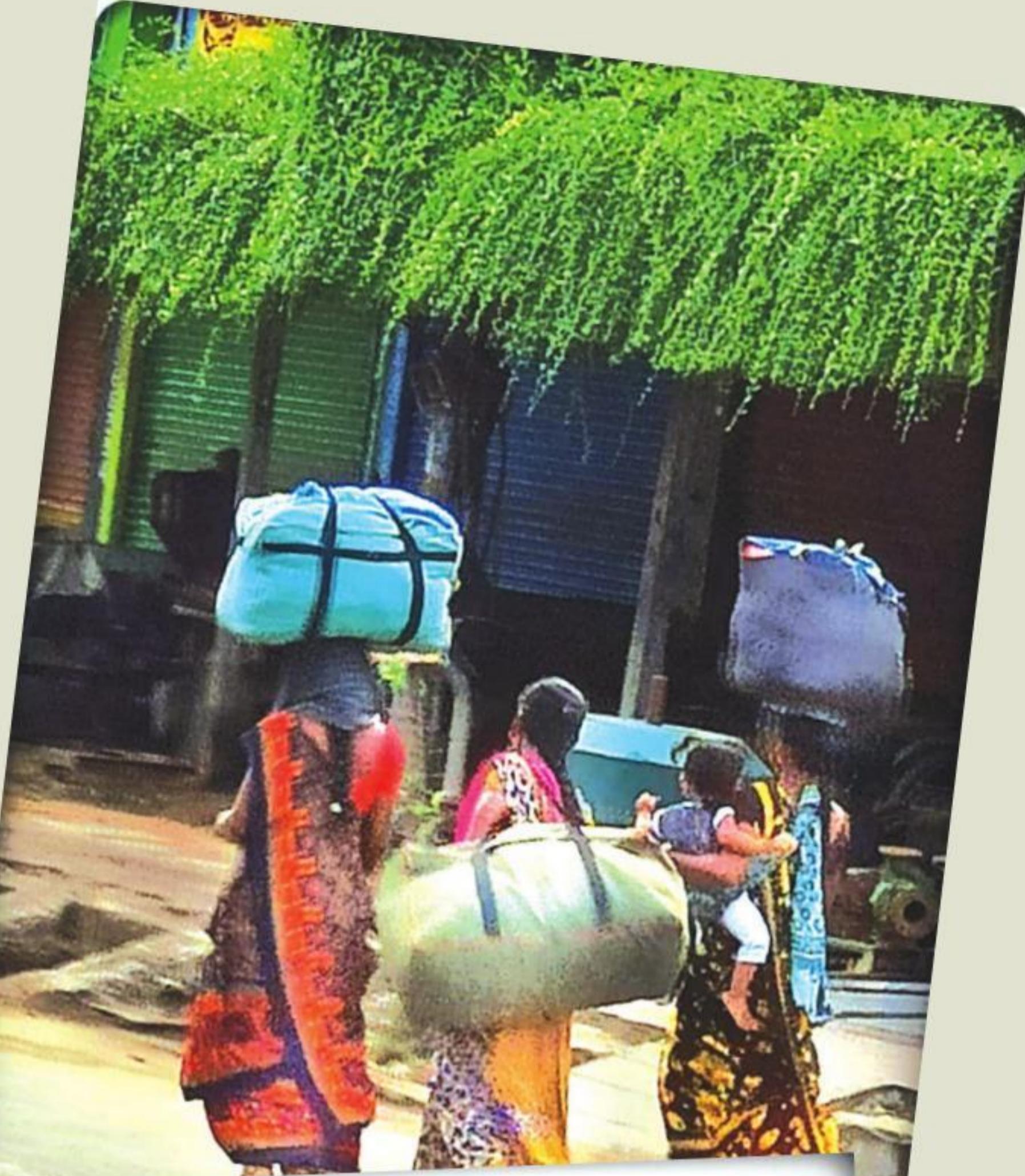

నుంరు వసంతాల ఇరుళి పత్రాకం

నామాజిక

మ్యార్క్ బావుటా.. బతుకమ్మ

ప్రాణీలు : కొండవీళి గోపి

నూరు వసంతాల ఆరుణ వత్సాక్తం (కవర్సిషన్): పి.సోమయ్య ... 5
పాటల ముచ్చట ... 13 మధుర గీతాల స్వరకర్త రాజ్య (స్వరణ): పాశ్చం రవిచంద్ర ... 14
 బతుకమ్మ (ప్రత్యేక వ్యాసం): తా॥ బండారు సుజాత సేఖర్ ... 16
సామాజిక సూఖ్యత బావుటా... మార్పులెక్కడ (చిన్నకథ): దాసరి శిలీష ... 19 నెమలీక ... 20 రాలిపోతున్న అక్షరాలు (కథ): కోట్ల వనజాత ... 22 సమీక్ష (సైన్స్ వెలుగులు) ... 25
ఈ వారం కవిత్వం (తల్లికోడి, బాధల జడివాన) ... 26

బతుకమ్మ!

అంతరంగం

“గుమ్మడిపూలు పూయగ బతుకు, తంగెడి పసిడి చిందగ బతుకు, గునుగు తురాయి కులుకగ బతుకు, కట్ల నీలిమలు చిమ్మగ బతుకు, బతుకమ్మా! బతుకు, అమ్మను మరువని సంతానము కని బతుకమ్మ! బతుకు, చెలిమి వెన్నెలలు కాసేదాకా బతుకమ్మా! బతుకు!” అని ఆడపిల్ల గూర్చి పాడుకున్నాడు కాళోజీ ఈ తెలంగాణ నేలపైన. పాడుకుని, కోరుకుని దశాబ్దాలు గడిచిపోయినవి. ఆడపిల్లలు బతకలేకపోతున్నరు. మరింత దుర్మార్గంగా చంపబడుతున్నరు. ఎందుకిలా? ఎన్ని చట్టాలొచ్చినా శిక్షలెంత కలినమైనా అఘాయిత్యం ఆగటం లేదు. అమ్మాయిల వేటాడుతేనే ఉంది.

అనాదిగా ఆడవాళ్ళ బతుకు ఎవరో ఒకరి మీద ఆధార పడటంగానే వుంటున్నది. ప్రకృతిలో సగబ్యాగమైన, సమ భాగమైన ఆడవారి పట్ల ఎందుకే అసమానతా, విపక్షపూరిత చూపు. జన్మనిచ్చే తల్లి ఆడది. అనురాగాన్ని పంచే చెల్లి ఆడది. నీ గమనంలో గమ్మంలో నీతోనే ఉంటూ ప్రేమను పంచే భార్య ఆడది. కానీ నీవిచ్చేది హీసప్పాడనం. నీ చూపులో బానిస విధానం. ఇది ఫోరం, నేరం. ఎక్కువ తక్కువల సమాజంలో ఉచ్చసీచ విధానంలో స్త్రీ మగవాడు కట్టిపెట్టుకున్న ఆస్తిలా మారింది. తరాలు మారినా, ప్రజాస్సామీక భావ పరిణామాలు సంభవించినా, ప్రపంచం నాగరిక ఆలోచనను అలంకరించుకున్న స్త్రీ ఆట బోమ్మగానే అన్యాయాలకు గురవుతూనే వుంది. దోషించి కాబడుతూనే ఉంది.

సామాజికంగా, ఆర్థికంగా ఎంతో పురోగతి సాధించిన నేటి పరిస్థితులలో ఈ రకమైన భూస్యామీక భావజాలం, బానిస కాలపు రాక్షసత్వం ఎందుకు పెచ్చరిల్లుతోంది. మనం సాధించిన ప్రగతి అంతా, శాస్త్ర సాంకేతికత విజ్ఞానమంతా వస్తూత్పత్తి, సరుకుల ఉత్పత్తి పెంచడంలో, సౌకర్యాలను, విలాసాలను పొందడానికి ఉపయోగించుకున్నాం గానీ మానవ విలువలను పెంచుకోలేక పోయాం. వస్తువులు, సరుకులు పొందడంలో సంతోషాన్ని, ఆనందాన్ని, సుఖాన్ని పొందగలమనే భ్రమలో మునిగిపోయాం. కానీ మనిషితో మనిషి సంబంధాన్ని మానవీయంగా మలుకోవడమే నిజమైన ఆనందమని గ్రహించలేకపోయాం. వస్తు అనుభోగంలో సౌకర్యం మాత్రమే కలుగుతుంది. ఒక మనిషితో మనిషికి ఉన్న సత్యంబంధంలోనే ఆనందం నిండుతుంది. ప్రాకృతిక అవసరాలు వేరు. మానసిక అనుబంధాలు వేరు. మనమింకా ఆదిమ ప్రాకృతిక మానసిక దశను దాటలేకపోతున్నాము. అందుకు భిస్సుంగా మరింత తిరోగమన సంబంధాలను తిరగతోడుతూనే వున్నాము. సరుకుల మార్కెట్ స్టోర్సున్నాము వింత వ్యాపారాలు మాయలో స్త్రీ పురుష సంబంధాలు మార్కెట్ సంబంధాలుగా, మొసం, దగా, దోర్జున్యాల పరంపరగానే కొనసాగుతున్నది.

ఈ రకమైన సంబంధాల నుండి, బాధల నుండి ఆడపిల్లలను రక్కించుకోవటానికి, ఆడవారిని ఆశ్చీర్యంగా ఆదరించాలని, బతకనీయాలని, సమానత సాధించాలని కోరుకునే గొంతుకులు పాడుకునే పండుగే బతుకమ్మ పండుగ. ఈ పాటల్లో బాధ, ఆవేదనతో పాటుగా పోరాడే చైతన్యమూ ఇమిడి వుంది. తెలంగాణలో ఆడపిల్లలను బతకనీయాలని కోరుకునే అందమయిన పూల పండుగ బతుకమ్మ. ఈ పండుగ సందర్భాన నేడు ఆడపిల్లలు ఎదుర్కొంటున్న విపక్షతను, అమానుషత్వాన్ని ఎదిరించే సంఘటిత చైతన్యాన్ని పొందేందుకు ఉపయోగించాలి. ఆడవాళ్ళను వంట ఇంటికి, మగవారికి కేవలం సేవ చేసే బానిసలా చూసే మనువాద సంస్కృతిని దునుమాడేందుకు, తరిమి కొట్టేందుకు వినియోగించాలి.

ప్రతిఫలించిన చోట ప్రాణాలను బలి ఇవ్వక తప్పటం లేదు. ఖమ్మంలో నర్సమ్మను బతికించుకోలేపోయాము. హత్రాన్సలో భారతిని బతికించుకోలేక పోయాము. వీళ్ళిద్దరే కాదు గంట గంటకూ ఆడపిల్లలైపై అత్యాచారం నిత్యాచారంగా మారిపోతోంది. ఇది ఒకరిద్దరి వ్యక్తుల దుర్మార్గం మాత్రమే కాదు. ఇలాంటి దుష్ట వ్యవస్థకు ప్రాణం పోసి పెంచుతున్న పాలకుల భావాలది. తరతరాలుగా వస్తున్న వేళ్ళానుకొన్న భావాల ప్రతిఫలనం ఇది. వ్యవస్థ దుష్టత్వానికి కాసిన విష ఫలాలివి. అందుకే ఈ దుష్టత్వాలు అంతమొందించే వరకు బతుకమ్మ పాటల్ని పోరుగేతాలు గా పాడుకుంటూనే యుద్ధం చేయాలి.

‘తెర’ తీయసి ముచ్చట్లు

చిన్న గీత - పెద్ద గీత

‘హీరో పాతలు ధరించే ప్రముఖ నటుడు జగపతిబాబు ఇప్పుడు ‘నెగటివ్’ ధోరణి పాతలకు ఎందుకు మారాల్సి వచ్చింది?’ అంటే మనం ఒకసారి ‘ఫ్లాష్బాక్’లోకి వెళ్లాలి. ప్రసిద్ధ దర్జక నిర్మాత వి.బి.రాజేంద్రప్రసాద్ కుమారుడు జగపతిబాబు. నటించిన మొదటి చిత్రం ‘సింహ స్వప్నం’ (ద్విపూతాభినయం) ప్రేక్షకుల నిరాదరణకు గురైంది.

‘ఈ హీరో సినిమాలకే పనికిరాడు’ అని కొందరన్నారని తెలిసి, జగపతిబాబు కోపంతో ఆ సినిమా ఛీల్నే పగలగొట్టేశాడు. ‘పెద్దరికం’ చిత్రం హిట్ అయ్యాకే, ఆయన స్థాయి మారిపోయింది. హీరోగా వరస హిట్ వచ్చాయి. కానీ ‘మనోహరం’ తర్వాత వరుసగా పరాజయాలు ఎదురయ్యాయి. తన పరిస్థితి ఏమిటి? మనసులో నిరాశా నిస్పాహలు, సంఘర్షణ! ఆ స్థితిలో ఒక రోజు ఎక్కడికో వెళ్లినపుడు లిఫ్ట్లో ఓ తల్లి, చిన్న పాప ఉన్నారు. ఆ పాప ముద్దగా ఉంది కానీ అనారోగ్యంతో ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. ‘పాపకు ఏమైందమ్మా’ అని ఆమెను అడిగాడు జగపతిబాబు. ‘కేన్సర్’ అంది ఆ తల్లి. జగపతిబాబు కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. ఆ తల్లి సమస్య ముందు తన సమస్య ఏ పాటిదని అనుకున్నాడు. పెద్దగీత వక్కన చిన్న గీతలా అనిపించింది. సమస్య ఎదురైనపుడు డీలా పడిపోయి క్రుంగిపోవడం సమస్యకు పరిష్కారం కాదని, సపాలను ఎదుర్కొవడంలోనే ‘ధ్రిల్స్’ ఉందనీ అనిపించింది. అప్పఁడే తన ధోరణి మార్పుకోవాలనుకున్నాడు. ‘లెజిండ్’, చిత్రంలో ‘నెగటివ్’ తరహ రోల్టో జగపతిబాబు కొత్త జీవితం మొదలైంది. ఇప్పుడాయన ప్రతినాయక పాతల్లోను, కేరళక్క ఆర్టిష్ట్ రోల్స్లోనూ యమ బిట్. ‘జీవితానికి డబ్బు కావాలి కానీ డబ్బే జీవితం కాదు’ అని ‘శబలగ్గుం’ చిత్రంలో ఓ డైలాగ్ ఉంది. ఆ మాటల్ని ఇప్పుడు పూర్తిగా నమ్ముతున్నాడు జగపతిబాబు!

- బి.కె.ఈశ్వర్

నిలిక్షణ తప్పని రోజులివి

కాల ధర్మం ఎరిగిన చెట్లు
చిగుర్లను కంటూ ఆకులతో
కొమ్మలుగా విస్తరిస్తా
రంగుల్ని పూస్తానే ఉన్నాయి
బుతువులతో జత కడుతూ
పక్కలు మనోహరంగా పాడుతూ
నీలి ఆకాశాన చుక్కలై మెరుస్తా
చక్కర్లు కొడుతూనే ఉన్నాయి
తుళ్ళి తుళ్ళి గంతలేసే
లేడి పసికూనలైన మన
చిన్నారులు మాత్రం
పాపం చిన్నబోయి
ఇంటి పంజరంలో బందిలై
ఆకాశాన్ని ఆశగా చూస్తున్నారు

ఆటపాటల కేరింతలు
అందాల సజీవ బడులు
ముచ్చట పడే పార్చులు
బజారుల జాడలు మరచి
బలవంతపు ఆమ్లెన్ తరగతుల
బంజరు దొడ్డలో
తల్లడిల్లే లేగ దూడలైపోయి

బాల్యపు సహజ పరిమళాలకు
దూరమై కంపుయటర్ తెరలకు
బితుక్కు మనుకుంటూ
అతుక్కు పోతున్నారు
బయటి కనిపించే చేదు నిజాలు
రోజు చూస్తూ కంపిస్తుంటే
కళ్ళు కలల్ని కనటం మరిచాయి

నిద్రలోనూ జలదరింపుల
పలవరింతలు భయపెడుతుంటే
బ్రతుకు అయ్యామయంలో
అంతు దొరకని భవిష్యత్తులో
వర్షావిహీనమైన మనిషి మోములో
నవ్వులు మాయమైన కాలమిది

...పిల్లలు పక్కలై లోకపు
ఆకసాన ఎగిరే సమయం రావాలని
నవ్వులు పువ్వులై
ప్రతి ఎద విరబూనే కాలంకోసం
నిరీక్షణ తప్పని రోజులివి

(ప్రస్తుత సంధి స్థితిలో మన పరిస్థితి)

- డా. కె.దివాకరాచారి, 9391018972

సోపతిపై మీ స్వందనలు sopathisunday@gmail.comకు పంచించండి.

నూరు వసంతాల అరుణ పత్రాకం

2020 అక్టోబర్ 17 నాటికి భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్ఘామానికి వందేళ్ళ నిండుతాయి. ఈ వార్షిక ఉత్సవాలను కమ్యూనిస్టు ఉద్ఘామం జరుపుకుంటున్నది.

దేశ స్వాతంత్య ఉద్ఘామంలో బ్రిటిష్ సాప్రూజ్యవాదుల అణచివేతకు, నిర్వంధానికి అడుగడుగున కమ్యూనిస్టు ఉద్ఘామం గుర్తింది. అయినపుటికీ బ్రిటిష్ వాళ్ళకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన జాతీయోద్ఘామంలో సంపూర్ణ స్వాతంత్యం కోసం మొట్ట మొదటిగా పిలుపు యిచ్చింది కమ్యూనిస్టులే.

1917లో కామ్యూన్ లెనిన్ నాయకత్వాన నాడు రఘ్యులో జయప్రదమైన అక్టోబర్ సోషలిస్టు విఫ్లవం ప్రపంచ మానవాళ్ళపై గోప్య ప్రభావాన్ని కలిగించింది. అన్ని రకాల దోషించిన మానవజాతి చరిత్రలో కవర్ స్టోర్ ప్రథమంగా నిర్మాలించిన విఫ్లవం అది. వేల సంవత్సరాలుగా దోషించి శక్తుల అణచివేతకు పీడనకు గురైన కార్క్యులు, శ్రమజీవులు, హేడితులను అధికారంలోకి తీసుకొచ్చిన విఫ్లవం అది. ఒక మనిషిని మరో మనిషి ఒక జాతిని మరో జాతి దోషించి చేసే పద్ధతిని తుద ముట్టించి సమసమాజం సోషలిస్టు వ్యవస్థను నిర్మించిన విఫ్లవం అది.

ఈ విఫ్లవ ప్రభావం సహజంగానే ప్రపంచంతో పాటు మన దేశంపై కూడా పడింది. ఈ విఫ్లవ ప్రభావంతో సాప్రూజ్య వాదుల దోషించి నుండి అనేక దేశాలు బయటువడ్డాయి. స్వాతంత్యం పొందాయి. వలసలు విముక్తి అయ్యాయి. మన దేశంలో బ్రిటిష్ వాళ్ళకు వ్యతిరేకంగా జాతీయోద్ఘామం ముమ్మరంగా జరుగుతున్న రోజులవి. ఈ విఫ్లవ ప్రభావానికి గురైన కొంత మంది దేశభక్తులైన యమకులు, విఫ్లవ కారులు తీవ్ర నిర్వంధాల మధ్య రహస్య మార్గంలో సోవియట్ చేరుకున్నారు. సోవియట్ సోషలిస్టు వ్యవస్థను పరిశీలించారు. ఆ విఫ్లవానికి నాయకత్వం వహించిన లెనిన్ను కలుసుకున్నారు. వివిధ సమస్యలపై ఆయనతో చర్చించారు. మార్కిసిజం, లెనినిజం సిద్ధాంతాన్ని అధ్యయనం చేశారు. వారికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ, దాని సిద్ధాంతం మార్కిసిజం, లెనినిజం పట్ల

- పి.సోమయ్య, 9490098043

సీపి(ఎ) రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులు

విశ్వాసం ఏర్పడింది. అలా వెళ్ళిన ప్రహాస భారతీయులు ఎం.ఎన్.రాయ్, ఎవలిన్రాయ్, అబనీ ముఖ్యీ, మహ్మద్ అలీ, రోజా ఫిటింగో, మహ్మద్ పరీవ్ సిద్ధాంతీ, ఎం.పి.బి.టి.ఆచార్య. ఈ ఏడుగురుతో నాటి సోవియటోని తామ్పెంట్ పట్టణంలో 1920 అక్టోబర్ 17న భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడింది. మహ్మద్ పరీవ్ ఈ కమిటీకి కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. ఇందులో ఎవిలిన్ రాయ్ మహిశ, ఈమె అమెరికన్ కమ్యూనిస్టు ఎం.ఎన్.రాయ్ భార్య. రోజాఫిటింగో కూడా మహిశ, ఈమె రఘ్యన్ కమ్యూనిస్టు, అబనీ ముఖ్యీ భార్య.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ స్థాపకులను ఈ విధంగా చెప్పువచ్చు. దేశభక్తులైన పంజాబ్ గదర్ పార్టీ ఏరులు. లాలా హరిదయాళ్ళ, రతన్సింగ్, భాయి సంతోష్ సింగ్, సోహన్సింగ్ భాబ్హూ, తేజ్ సింగ్ తదితరులు. భీలాఫత్ ఉద్ఘామం ద్వారా కమ్యూనిస్టులుగా మారిన ముజాహీరు (ముస్లింలు) మహ్మద్ పరీవ్ సిద్ధాంతీ, శైకత్ ఉస్తానీ, మహ్మద్ అలీ, గులాం హుస్సెన్ తదితరులు. ఆనాడు విదేశాలకు వెళ్ళిన విఫ్లవకారులు ఎం.ఎన్.రాయ్, అబనీ ముఖ్యీ, ఎం.పి.బి.టి.ఆచార్య తదితరులు. జాతీయ విఫ్లవ ఏరులు భగత్సింగ్, సహచరులు శివార్గు, విజయ్కుమార్ సిన్హా కిషోరిలాల్, జయదేవకపూర్, కుందన్లాల్ హరికిషన్సింగ్ సూర్జిత్ తదితరులు. చిట్టగాంగ్ జైల్లో నిర్వంధించబడిన బెంగాల్ ఉగ్రవాదులు గణ్ణేవ్ ఘోష్, సుబోధ్రాయ్, హరేకృష్ణ కోనార్, సతీవ్ పక్షనీ, సుధాంశుద్వాగుప్తా, అంబికా చక్రవర్తి, కల్పనాదత్ (మహిశ) (ఈమె 7 సంవత్సరాలు చిట్టగాంగ్ జైల్లో నిర్వంధించబడి వున్నది), కమల్ చట్టర్జీ (మహిశ) (ఆమె 6 సంవత్సరాలు చిట్టగాంగ్ జైల్లో

విజయ్కుమార్ సిన్హా కిషోరిలాల్, జయదేవకపూర్, కుందన్లాల్ హరికిషన్సింగ్ సూర్జిత్ తదితరులు. చిట్టగాంగ్ జైల్లో నిర్వంధించబడిన బెంగాల్ ఉగ్రవాదులు గణ్ణేవ్ ఘోష్, సుబోధ్రాయ్, హరేకృష్ణ కోనార్, సతీవ్ పక్షనీ, సుధాంశుద్వాగుప్తా, అంబికా చక్రవర్తి, కల్పనాదత్ (మహిశ) (ఈమె 7 సంవత్సరాలు చిట్టగాంగ్ జైల్లో నిర్వంధించబడి వున్నది), కమల్ చట్టర్జీ (మహిశ) (ఆమె 6 సంవత్సరాలు చిట్టగాంగ్ జైల్లో

నిర్వంధించబడి వున్నది) తదితరులు.

ఆనాడు ప్రముఖ కార్యక నాయకులు ముజఫర్ అహ్మద్, ఎన్.ఎ.డాంగే, బి.టి.రణధివే, జోతిబను తదితరులు జాతీయోద్యమంలోని వామవక్ష వాదులు. పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, ఈ.ఎం.ఎన్.నంబూద్రిపాద్, ఎ.కె.గోపాలన్, కృష్ణ పిత్తె తదితరులు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ నిర్వంధం

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అక్సోబర్ విష్వవ ప్రభావం, దాని భావజాలం మార్పిజం, లెనినిజం భారత దేశంలోకి రాకుండా నిరోధించడానికి తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేసింది. అయినప్పటికీ విల్లవకారుల రాకను, విష్వవ భావాలను నిరోధించలేక పోయింది. ప్రారంభంలో కమ్యూనిస్టులపై అనేక కుట్ర కేసులను బనాయించింది. జైళ్ళకు పంపింది.

1922-24 మధ్య పెషావర్ కుట్ర కేసులో 14 మందిని 1924-29 మధ్య కాన్సూరు కుట్ర కేసులో 18 మందిని 1929-33 మధ్య మీరట్ కుట్ర కేసులో 32 మందిని బంధించి జైళ్ళకు పంపింది. ఇవిగాక 1930వ దశకంలో మద్రాస్ కుట్రకేసు లాపోల్ కుట్ర కేసులను పైతం కమ్యూనిస్టులపై బనాయించింది. పేర్కొనవలసిన విషయమేమిటంటే తాప్యంతో 1920లో ఆవిర్భవించిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ, 1942 అక్సోబర్ క్రీట్ ఇండియా ఉద్యమం వరకు 22 సంవత్సరాల పాటు దేశంలో నిషేధంలోనే పెరిగింది. జాతీయోద్యమంలో కమ్యూనిస్టులు సంఘటితం కాకుండా వారిపై ప్రత్యేకంగా నిఘ్న వేసి, అణచివేయాలని నాటి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ పేశాం శాఖ రహస్యంగా సర్వ్యాలర్ను అధికారకు పంపింది.

ఇంతటి నిర్వంధంలోనూ, జాతీయోద్యమంలో సంపూర్ణ

స్వాతంత్ర్యం కోసం పిలుపునిచ్చింది కమ్యూనిస్టులే.

కమ్యూనిస్టులను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వేటాడుతూ, నిర్వంధిస్తాన్నప్పటికే జాతీయోద్యమంలో అన్ని కాంగ్రెస్ మహాసభలలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ తీర్మానాలు ప్రవేశ పెడ్దూ వచ్చారు. ఆనాడు కాంగ్రెస్ నాయకత్వం బ్రిటిష్ వారి నుండి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కాక, కేవలం పేశాంరూల్, అధినివేశ ప్రతిపత్తిని మాత్రమే కోరుతూ వచ్చారు. జాతీయ మహాసభలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఒక సంవత్సర కాలంలోనే 1921లో అహ్మదాబాద్ కాంగ్రెస్ మహాసభలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ, తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఎం.ఎన్.రాయ్, అబనీ ముఖర్జీలు ఇందుకోసం ప్రత్యేకంగా కృషి చేశారు. గాంధీ వ్యతిరేకించారు. తిరిగి మరల ఒక సంవత్సరం అనంతరం 1922లో 'గయ' కాంగ్రెస్ మహాసభలో ప్రముఖ కమ్యూనిస్టు నాయకుడు సింగారవేలు చెట్టియార్ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడ్దూ ప్రసంగించారు. తిరిగి మరల కాంగ్రెస్ గాంధీ నాయకత్వంలో ఈ తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించింది.

8 సంవత్సరాల అనంతరం 1929లో 'లాపోల్ లో జరిగిన జాతీయ కాంగ్రెస్ మహాసభలో మౌలానా హాస్త్ర్ మెహనీ సహకారంలో స్వామీ కుమారనంత సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ, తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఏరు ఇద్దరు సోషలిస్టు భావాలు కలిగిన వారు. ప్రతినిధుల తీవ్రమైన ఒత్తిడితో గాంధీ తన వైభరిని మార్చుకున్నారు. 'పేశాంరూల్' నుండి కాంగ్రెస్ తన వైభరిని 'స్వరాజ్'గా డిమాండ్ చేస్తూ మార్చుకున్నది. క్రమంగా అది స్వాతంత్ర్యం డిమాండ్గా మారింది. భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ చరిత్రలో ఇదొక ఉజ్జుల ఘట్టం. లాపోల్ మహాసభ అనంతరం హాస్త్ర్ మెహనీ కమ్యూనిస్టు పార్టీలో సమ్యడిగా మారిపోయారు.

కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెస్ వేదికలపైన మాత్రమే కాదు, రహస్యంగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ, కార్యకుల ఉద్యమాలకు నాయకత్వం వహించారు. బొంబాయిలో ఈ డిమాండ్పై 1928లో లక్ష్మీర మంది కార్యకులు ఆరు నెలల పాటు సమ్మేళని చేశారు. 2 కోట్ల 10 లక్షల పనిదినాలు ఈ సమ్మేళన వల్ల నష్టం జరిగింది. ఈ సమ్మేళన సంఘీభావంగా మద్రాస్ లో రైల్వే కార్యకులు సమ్మేళని చేశారు. 1929లో కూడా ఇదే డిమాండ్పై కోర్టులో విచారణ జరుగుతున్న సందర్భంలో సైతం కమ్యూనిస్టులు అత్యంత దైర్య సాహసాలతో కోర్టు వేదికలపై కూడా మాట్లాడారు. మీరట్ కుట్ర కేసు విచారణ సందర్భంగా ముద్దాయితైన ముజఫర్ అహ్మద్, ఎన్.ఎ.డాంగే, శాకత్ ఉస్మానీ, ఎన్.వి.మాటే తదితరులు కోర్టు హోల్డ్ కమ్యూనిస్టులు చేసిన ప్రసంగం దేశ ప్రజలలో స్వార్థిని, పోరాట చైతన్యాన్ని కలిగించింది.

మరొక అంశమేమిటంటే, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టులను నిర్వంధిస్తూ, కుట్ర కేసులు మోపుతుంటే, జాతీయోద్యమ నాయకులైన గాంధీ గానీ, నెప్రూం కానీ, పటేల్

గానీ ఏ నాడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ వైభరిని ఖండించలేదు. ఇది వారి వర్గ స్వభావం.

దేశంలో అణచివేతల మధ్య మార్కెష్ణు భావాల ప్రచారం

1922లోనే మార్కెష్ణు భావాల విస్తృతి కోసం దేశంలో అయిదు అధ్యయన గ్రాఫులు ఏర్పడ్డాయి. బెనారస్‌లో శౌకత్ ఉన్నానీ లాహోర్‌లో గులాం హల్సేన్ కలకత్తాలో ముజఫర్ అహ్మద్ బొంబాయిలో ఎన్.ఎ.కాంగే మద్రాస్‌లో సింగారవేలు చెట్టియార్ నాయకత్వంలో ఏర్పడిన ఈ గ్రాఫులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ఆవశ్యకతను వివరిస్తూ మార్కెష్ణు భావాలను విస్తృతంగా ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లాయి. ఇంక్యులాబ్, గణవాణి, సోపలిస్టు, లేబర్ కిసాన్ గజేత్ పత్రికలను రహస్యంగా ఈ గ్రాఫులు నడిపాయి. ప్రజలకు దేశభక్తిని, పోరాట చైతన్యాన్ని పత్రికలు కల్పించాయి.

సంఘచితం కావడానికి కమ్యూనిస్టుల ప్రయత్నాలు

దేశ వ్యాపితంగా ఒక సమైక్య పార్టీగా సంఘచితం కావడానికి విడివిడిగా వున్న ఈ గ్రాఫులు ప్రయత్నం చేశాయి. అణచివేతల నిర్వంధాలతో ఇబ్బందులు పడ్డారు. తీవ్రమవుతున్న దాడులు, మరో వైపు భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ గాంధీ నాయకత్వంలో బ్రిటిష్ వాళ్ళతో అనుసరిస్తున్న రాజీ పాత వల్ల మరో వేదిక ఏర్పరచి పోరాడాలని 1928లో కమ్యూనిస్టు ఇంటర్వెషన్ల వె మహాసభ సలహ యిచ్చింది. ఈ సలహ మేరకు వర్కర్స్ అండ్ పేజెంట్స్ పార్టీని (డబ్బుల్యాపిపి) స్థాపించాలని కమ్యూనిస్టులు భావించారు. వర్కర్స్ పేజెంట్స్ పార్టీ (డబ్బుల్యాపిపి) మహాసభ జరుగుతుండగానే, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మహాసభపై దాడి చేసింది. మహాసభను నిపేధించి పాల్గొన్న నాయకులు అందర్నీ మీరట్ కుట్ర కేసులో ఇరికించింది. అయినప్పటికే బొంబాయి, కలకత్తా, పంజాబ్, ఉత్తర ప్రదేశ్లలో ఈ మహాసభశాఖలు ఏర్పడి కార్యకులు, కర్కులు, మధ్య తరగతి ప్రజల్లోకి ఉద్యమ వ్యాపికి కృషి చేశాయి. 1920 తాప్చెంట్లో సాపన జరిగి 1925లో కాన్సార్లో సత్యభక్తి ఆధ్వర్యంలో ఒకసారి సమావేశమైనప్పటికి దేశ వ్యాపితంగా సంఘచిత రూపంలోకి కమ్యూనిస్టులు రాలేకపోయారు. ఈ ఇబ్బందుల మధ్య కూడా 1930లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన కార్యాచరణ ముసాయిదాను ప్రకటించింది. దేశంలో బ్యాంకులు, పరిశ్రమలు, రైల్సులు, సముద్ర నదీ రావాణాలను తేయాకు తోటలను జాతీయం చేయాలి. బ్రిటిష్ అధికార్లకు క్రిప్పియన్ చర్చలకు చెందిన ఆస్తులను భూములను ఎలాంటి పరిహారం లేకుండా స్వాధీనం చేసుకోని ప్రజలకు పంచాలి. స్వదేశీ సంస్థానాలను రద్దు చేయాలి. సంస్థానాధిపతుల భూములను ప్రజలకు పంపిణీ చేయాలి. కార్యకులకు 8 గంటల పనిని డిమాండ్ చేస్తూ సమాజంలోని అస్పృశ్యతనుకుల వివక్షతను ఈ ముసాయిదా ఖండించింది. ముసాయిదా సంపూర్ణ స్వాతంత్యాన్ని డిమాండ్

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్కెష్ణు) తొలి పారిశ్ బ్యాలో సమూలు (1966): కూర్చున్వారు : ఎదు నుండి ప్రమాద్దాస్ గుప్తా, ఛైత్తిబున్, నుందరయ్ ప్ర్రథాన్ కార్యదర్శి, జి.బి.రణదివ్, ఎ.కె.గోపాలన్, నిలబడ్డవారు కుడివైపు నుండి : హరికిషన్ సింగ్ సూర్యక్, జం.ఎం.ఎన్, నంబూర్పాద్, మాకెన్సి బసపున్స్యయ్, పి.రామమూర్తి

చేసింది.

1933 కలకత్తా మహాసభతోనే భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ పూర్తి స్థాయిలో ఉనికిలోకి వచ్చింది.

మీరట్ కుట్ర కేసు బైదీలు విడుదల అయిన వెంటనే కలకత్తాలో అయిదు రోజుల పాటు. నాలుగు ప్రదేశాలలో మహాసభ జరుపుకున్నారు. అప్పటికే కమ్యూనిస్టుల సభ్యత్వం రెండు వందలు. ఈ మహాసభలో డాక్టర్ అధికారి కార్యదర్శిగా కేంద్ర కమిటీ ఎన్నుకోంది. ఒక సంఘచిత రూపం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం తీసుకున్నది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడిందని ప్రకటన చేసింది. మహాసభ జరిగిన వెంటనే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిపేధిస్తూ ప్రకటన చేసింది.

జాతీయోద్యమంలో భాగంగా సామాజిక సమస్యలపై కమ్యూనిస్టుల కృషి

మహారాష్ట్ర, కేరళ, ఆంధ్ర, తమిళనాడు రాష్ట్రాలలో దళితుల సమస్యలపై అగ్ర కుల ఆధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా ఈ కాలంలో కమ్యూనిస్టులు తీవ్రంగా పోరాదారు.

కేరళలో కామ్రెడ్స్ ఎ.కె.గోపాలన్, ఈఎంఎన్ నంబూర్పాద్, పి.కృష్ణ పిష్టే, టి.ఇ.బాలన్, కె.ఎ.కేరళీయన్ నాయకత్వంలో దళితులను సమీకరించి పోరాదారు. గురువాయార్, త్రివాన్కూర్, వైకోమీ, కండోత్ ప్రాంతాలలో దేవాలయాలలోకి ప్రవేశం, అంటరానితనంకు వ్యతిరేకంగా తాగునీటి సరస్సులు, శృంగారల కోసం పెద్ద ఎత్తున పోరాటాలు జరిగాయి. పదిహాను వేల మందికి పైగా దళితులు ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. కామ్రెడ్స్ ఎ.కె.గోపాలన్ తదితరులపై అగ్రకుల దురహంకారులు భోతికంగా దాడి చేసి తప్పుడు కేసులు బనాయించారు.

మహారాష్ట్ర మహార్లో చౌదర్ చెర్పు నుండి దళితులు నీళు తోడుకునే ఉద్యమం, మనుస్సుతి దహనం చేసిన ఉద్యమం వేల సంఖ్యలో దళితులను కదిలించింది. అంబేద్కర్ నాయకత్వం వహించిన ఈ ఉద్యమంలో కమ్యూనిస్టు నాయకుడు కామ్రెడ్ మోర్ తదితర కార్యక్రతలు పాల్గొన్నారు.

నాసిక్లో కలూరం మందిరంలోకి దళితుల ప్రవేశం

బొంబాయిలో కొంకణ్ రైతులు ఖోటో పన్ను విధింపునకు అగ్రకుల ఆధిపత్యంకు బొంబాయిలో 10 వేల మందితో రైతులు అసెంబ్లీ పద్మకు ప్రదర్శన జరిపారు. ఈ ప్రదర్శనకు అంబేర్జర్, ప్రముఖ కిసాన్ సభ నాయకుడు శ్యాంరావు పరువేకర్ తదితరులు నాయకత్వం వహించారు. బొంబాయిలో దళిత కార్పుకుల పట్ల యాజమాన్యం వివక్షతకు వ్యతిరేకంగా గిర్నికామగార్ యూనియన్ కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో పోరాడింది. వివక్షత రథ్యాది.

ఆంధ్రలో సుందరయ్య వ్యవసాయ కార్పుక సంఘాన్ని 1934లో దేశంలో మొట్టమొదట ఏర్పరిచారు. కూలీరేట్లు, అప్పుశ్యత, సహపంక్తి భోజనాలు, దళితులు పబ్లిక్ బావుల నుండి నీళ్ళు తోడుకోవడం, దళితులకు రాత్రిబడులు, ప్రాథమిక హెల్చ్ సెంటర్స్ ఏర్పాటు, సహకార దుకాణాలు తదితర సమస్యలను తీసుకొని, వ్యవసాయ కార్పుక సంఘం ఆధ్వర్యంలో వారి సంక్లేషమానికి కృషి చేశారు.

తమిళనాడులో పెరియార్ నాయకత్వంలో జరిగిన దళితుల ఆత్మగౌరవ ఉద్యమంలో కమ్యూనిస్టు నాయకులు జీవానందన్, బి. శ్రీనివాసరావు గార్లు చురుకుగా పాల్గొన్నారు. దళిత వ్యవసాయ కార్పుకుల కోసం తంజావూరులో శ్రీనివాసరావు వ్యవసాయ కార్పుక సంఘాన్ని స్థాపించి వారి సమస్యలపై కృషి చేశాడు. ఈ ఉద్యమాలన్నీ ఆ రోజులలో కమ్యూనిస్టుల పట్ల దళితుల ఆదర్శమానాలను చూరగొన్నాయి. కమ్యూనిస్టులను “మాల మాదిగ పార్టీలోళ్ళు” అని భూస్వామ్య శక్తులు వ్యంగ్యంగా కామెంట్ చేసేవారు.

1936-39లలో దేశంలో ఉన్నత్తున జరిగిన కమ్యూనిస్టుల ప్రజాపోరాటాలు

1935 నాటికి ప్రపంచ పరిస్థితులు మారిపోయాయి. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ ప్రారంభాలం. హిట్లర్ నాయకత్వాన ఫాశిస్టు మూకులు 1939లో పోలెండ్‌పై దాడి చేశాయి. దీనికి ప్రతిగా వెంటనే బ్రిటన్, ఫ్రాన్సులు జర్మనీపై దాడి చేశాయి. శాంతి స్థాపనకై యుద్ధ వ్యతిరేక శక్తులన్నింటినీ సమీకరించాలని భారత్తో సహ వలస దేశాల్లో విశాల ప్రాతిపదికపై సామ్రాజ్యవాద, ఫాశిస్టు వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనలను నిర్మించాలని కమ్యూనిస్టు ఇంటర్వెషన్లో 7వ మహాసభ కమ్యూనిస్టులకు పిలుపునిచ్చింది. బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ

నాయకులు పామీదత్తబెన్ బ్రాడ్ల్ లు ఈ పిలుపును భారతదేశ నిర్మిష్ట పరిస్థితులకు, ఐక్య సంఘటన నిర్మించడానికి అవసరమైన విధానాన్ని సూచించుతూ భారత కమ్యూనిస్టులకు ఒక సిద్ధాంత పత్రాన్ని పంపించారు. దీన్నే “దత్త-బ్రాడ్ల్ థిసెన్” అని పిలవడం జరిగింది. ఈ థిసెన్ ను అనుసరించి మన దేశంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఫాశిస్టు వ్యతిరేక ఐక్య సంఘటనలల్ని అభివృద్ధి చేసేందుకు కమ్యూనిస్టులంతా ప్రజలను

సమీకరించాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్ణయించింది. ఈ నిర్ణయం మేరకు కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెస్ లో చేరి ప్రజల సమస్యలై పెద్ద ఎత్తున పోరాటారు. 1936-37లో దేశ వ్యాపితంగా 397 కార్పుకుల సమ్మేళన జరిగాయి. 6 లక్షల మంది జనరల్ సమ్మేళన చేశారు. కాన్సార్లో 40 వేల మంది జౌళి కార్పుకుల సమ్మేళన చేశారు. 38లోకూడా విస్తృతంగా కార్పుకుల కోసం సమ్మేళన జరిగాయి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ ఈ సమ్మేళనీ కాంగ్రెస్ మద్దతుతో కమ్యూనిస్టులు చేసిన పోరాటాలు.

ఆంధ్రలో ఆనాటి కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీ రాష్ట్ర కార్యదర్శిగా వున్న సుందరయ్యగారి నాయకత్వంలో రైతాంగ సమస్యలై ఇచ్చాపురం సుండి మద్రాసు వరకు చారిత్రాత్మకమైన రైతు రక్షణ యాత్ర జరిగింది. ప్రభుత్వాల దృష్టికి ఈ యాత్ర రైతాంగ సమస్యలను తీసుకొచ్చింది. పశ్చిమగోదావరి జిల్లా నర్సాపురం కాళీపట్టం కృష్ణా జిల్లా చల్లపల్లి, మునగాల జమిందారీ వ్యతిరేక పోరాటాలన్నీ కాంగ్రెస్ లో వున్న కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో జరిగాయి.

ఈ పోరాటాల క్రమంలోనే కాంగ్రెస్ లోని వామపక్ష వాదులతో 1936లో అభిల భారత కిసాన్ సభ (ఎషికెఎస్), అభిల భారత విద్యార్థి ఫెదరేషన్ (ఎపఎెఎఫ్), అభ్యుదయ రచయిత సంఘాలు దేశ వ్యాపితంగా ఏర్పడ్డాయి. ఆనాడు ఎషిసీనీ కి 20 మంది కమ్యూనిస్టులు ఎన్నుకోబడ్డారు. ఈ క్రమంలోనే కేరళ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శిగా వున్న కృష్ణ పిష్టే, ఈఎంఎస్ నంబూద్రిపాద్, ఎకె.గోపాలన్, ఆంధ్రలో పి.సుందరయ్య, తమిళనాడులో పి.రామమార్తి తదితరులు కమ్యూనిస్టు పార్టీలోకి వచ్చారు. కేరళలో కాథుణ కృష్ణ పిష్టేలోపాటు ఆ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ మొత్తం కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైపుగా మారింది. తమిళనాడులో జీవానందన్, బి.శ్రీనివాసరావు తదితరులు కమ్యూనిస్టులుగా మారిపోయారు.

జాతీయోద్యంలో వంటరి పాటు

1941 జూన్ 22న హిట్లర్ సోవియట్ పై దాడి చేశాడు. వెంటనే కొమింటర్న్ హిట్లర్ ఫాసిజానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజా యుద్ధ నినాదాన్ని యిచ్చింది. సోవియట్సు ఆక్రమించి కాకస్ పర్వతాల ద్వారా భారత దేశం లోకి ప్రవేశించాలనేది హిట్లర్ వథకం. రెండో వైపున జపాన్ ఫాశిస్టులు ఆసియా దేశాలైన

ఫిలిప్పిస్సు ఇండోనేషియా మలయా, బర్జులను అప్పటికే ఆక్రమించి ఈశాన్య భారతదేశంలోకి చౌరపడ్డారు. 1942 ఏప్రిల్ 6న కాకినాడ విశాఖ పట్టాలపై జపాన్ బాంబులు వేసింది. బంగాళాభాతంలోకి జపాన్ యుద్ధ నొకలు తిరగడం ప్రారంభించాయి. మన దేశంపై జపాన్ మూకలు ఏ క్షణంలోనైనా పెద్దవెత్తున దాడి చేయవచ్చునని భయపడుతున్న రోజులవి. యుద్ధ స్వభావంలో మార్పు వచ్చాడి. ఎంతో కాలంగా సోవియట్ యూనియన్ ప్రయత్నించుతూ వచ్చిన ఫాశిస్టు వ్యతిరేక ప్రంట్ అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఏర్పడేందుకు మార్గం సుగమమైంది. అంతర్జాతీయంగా ఫాశిజానికి వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటానికి మద్దతు ఇస్తూనే భారత ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పేందుకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంపై కమ్యూనిస్టు పార్టీ వత్తిడి తీసుకొని రావలసిన అవసరం వున్నది కానీ కమ్యూనిస్టులు ఈ పని చేయలేదు. యుద్ధ ప్రయత్నాలకు విఫూతం కలిగించుతాయని, ఫాశిస్టు శక్తులకు సహాయ పడతాయనే ఉద్దేశంతో నాడు దేశంలో జరుగుతున్న క్షీట్ ఇండియా ఉద్యమాన్ని పార్టీ వ్యతిరేకించింది. పార్టీ తీసుకున్న ఈ వైభాగి సహజంగానే జాతీయోద్యమం నుండి కమ్యూనిస్టులను వంటరి పాలు చేసింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అప్పటివరకు కమ్యూనిస్టు పార్టీపై వున్న నిషేధాన్ని తొలిసారి ఎత్తివేసింది. మొట్టమొదటిసారిగా కమ్యూనిస్టు పార్టీకి బహిరంగంగా, స్వేచ్ఛగా పని చేసే వాతావరణం కల్పించబడింది. మరో వైపు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కాంగ్రెసు పార్టీని నిషేధించింది. గాంధీ ఇతర

1971లో పొలిమ్యూలో జరిగిన అరిందియా కీస్కున్ సమావేశాల సందర్భంలో రామేష్ ఇతర నేతలతో సుందరయ్యా
ల.క.గోపాల్ లు (ఎదుమ చిత్రర), లభ్యలూ రసుల్ (ముద్ద), పాలేక్ష్మ కోనార్ (కుడి చిత్రర)

24

కాంగ్రెస్ నాయకులను అరెస్ట్ చేసి జైళ్ళకు పంపింది. ఈ సందర్భంగా మన గమనంలో వుండాల్సిన అంశమేమిటంటే, కాంగ్రెస్ నాయకులను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అరెస్ట్ చేయడాన్ని కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఖండించింది. అరెస్ట్ చేసిన నాయకులను విడుదల చేయాలని కమ్యూనిస్టులు ఉద్యమించారు. కానీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టులను కుట్ర కేసుల పేరుతో నిర్ఘంధించి అరెస్టులు చేస్తున్నప్పుడు నాడు జాతీయోద్యమంలో గాంధీ, నెప్రూ, పటేల్ ఏ ఒక్కరూ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ వైభాగి కనీసం ఖండించలేదు. కమ్యూనిస్టుల విడుదల కోసం డిమాండ్ చేయలేదు. జాతీయోద్యమంలో కాంగ్రెసుకు, కమ్యూనిస్టులకు నాడు కనపడిన తేడా యిది.

ఆ తర్వాత కమ్యూనిస్టు పార్టీ క్షీట్ ఇండియా ఉద్యమం పట్ల అనుసరించిన వైభాగి నిజాయితీగా ఆత్మ విమర్శ చేసుకున్నది. 1948లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ తన ఆత్మ విమర్శను అచ్చు వేసి దేశమంతటా పంచింది. ఇది కమ్యూనిస్టుల నిజాయితి.

స్వేచ్ఛ వాతావరణంలో జరిగిన బొంబాయి ప్రథమ మహాసభ

దీర్ఘకాలం నిషేధంలో కొనసాగిన కమ్యూనిస్టులు 1943లో మొదటి సారి స్వేచ్ఛ వాతావరణంలో బొంబాయిలో పార్టీ ప్రథమ మహాసభను జరుపుకున్నారు. 16వేల పార్టీ సభ్యత్వానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ 139 మంది ప్రతినిధులతో ఈ మహాసభ అత్యంత ఉత్సాహపూరిత వాతావరణంలలో జరిగింది. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో కాకలుదీరిన కమ్యూనిస్టు యోధులతో మహాసభ జరిగింది.

ప్రతినిధులలో 70 శాతం మంది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కారాగారవాసాన్ని అనుభవించిన వారే. అందరి నిర్ఘంధకాలం కలిపితే 411 సంవత్సరాలు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఆనాడు ఆందమాన్ జైళ్ళకు పంపిన వైపులలో 70 శాతం మంది కమ్యూనిస్టులే. మహాసభ ప్రతినిధులలో గదర్పార్టీ నుండి కమ్యూనిస్టుగా మారిన బాబాసోహోన్సింగ్ బాబ్లూ జైలు జీవితం 27 సంవత్సరాలు. ఆయన ప్రతినిధులలో అందరికన్నా పెద్దవాడు. వయస్సు 80 సంవత్సరాలు. మహాసభలో ఆయన చేసిన ప్రసంగం ప్రతినిధులలో స్వార్థిని నింపింది. కమ్యూనిస్టులు చేసిన త్యాగాల గనిలో బొంబాయి మహాసభ

1955 లక్ష్మి విజయవాడలో ఓ పత్రికగొప్పలో అప్పటి పూర్తి ప్రధాన కార్బూద్యు లజయుఫోఫ్స్
పాటు పూర్తిన్న నుండరయ్స్, కుడైవై చిత్ర మహాకవి శేరీ

ఒక మైలురాయిగా నిలిచిపోయింది.

వంటరి పాటు నుండి ముందంజ

1940వ దశకంలో దేశంలో కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో చారిత్రాత్మకమైన పోరాటాలు జరిగాయి. ఇందులో విశ్వవిభ్యాతి గాంచిన తెలంగాణ సాయంథ పోరాటం 1946 నుండి 51 వరకు ఐదేండ్ర పాటు జరిగింది. భూమి, భుక్కి, వెట్టిచాకిరి రద్దు, సామాజిక న్యాయం కోసం నైజాం రాచరిక వ్యవస్థకు దేశముఖ్యములు, దొరలు, భూస్వాములు రజాకార్లు, నెప్రూ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఈ పోరాటం జరిగింది. నిజాం రాచరిక వ్యవస్థ కూలిపోయింది. ఇండియన్ యూనియన్లో నైజాం సంస్థానం 1948 సెప్టెంబర్ 17న విలీనమై స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందింది. 3వేల గ్రామాలలో దొరలు, భూస్వాముల పెత్తనం అంతమైంది. 10 లక్షల ఎకరాల భూమి గ్రామ పేదలు కమ్యూనిస్టు పార్టీ, ఆంధ్ర మహాసభ నాయకత్వం పంచుకున్నారు. వెట్టిచాకిరి రద్దెంది. 2వేల మంది తెలంగాణా రైతు కూలీ బిడ్డలు 200 సాయంథ దళాలలో చేరిపోరాడారు. 4వేల మంది కమ్యూనిస్టు కార్బూకర్లు పోరాటంలో ప్రాణాలు కోల్పోయారు. 50వేల మంది తెలంగాణా రైతు కూలీ బిడ్డలు నైజాం, రజాకార్లపోలీస్ క్యాంపులలో చిత్ర హింసలకు గురయ్యారు. “నీ కాల్స్కుత్ దొరా” అన్న తెలంగాణ రైతు కూలి, ఆ దొరలకు వ్యతిరేకంగా తుపాకి చేతబట్టి పోరాడాడు. కమ్యూనిస్టుల బౌన్సుత్వాన్ని ఈ పోరాటం ప్రపంచస్థాయికి తీసుకెళ్చింది.

1946లో కేరళలో తిరువాన్నారు రాచరిక వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా వున్న ప్రావాయిలర్ పోరాటం మహారాధ్యతంగా జరిగి, తిరువాన్నారు రాచరిక వ్యవస్థ కూలిపోయింది. కయ్యూర్ అమరవీరుల చరిత్రలో నిలిచిపోయారు. బెంగాల్లలో ‘తేభాగా ఉద్యమం’ 1938 నుండి 49 వరకు 13 జిల్లాలలో 12 సంవత్సరాల పాటు ఉండుతంగా జరిగింది. త్రిపురలో అగ్రల రాచరిక వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా, ఆదివాసుల సమస్యలపై కామ్చెండ్ దశరథి దేవ్ బర్యా నాయకత్వంలో పోరాటాలు జరిగాయి. ఆదివాసుల సమస్యలు పరిష్కారం కావడంతో పాటు, అగ్రలా రాచరిక వ్యవస్థ కూలిపోయింది. మహారాష్ట్రలో కామ్చెండ్ గోదావరి

పరులేకర్ నాయకత్వంలో 1945 నుండి 47 వరకు 2 సంవత్సరాల పాటు ఆదివాసుల భూమి, భుక్కి, వెట్టిచాకిరి రద్దు కోసం సామాజిక న్యాయం కోసం పోరాడారు. వంజాబ్లో రైతులపై పెంచిన శిస్తు వ్యతిరేక పోరాటాలు (యాంటి బెటుర్మెంట్ పోరాటాలు) ఉండుతంగా జరిగాయి. అస్సాంలో ‘సుర్యాలోయ’ రైతాంగ పోరాటాలు 1936 నుండి 48 వరకు 12 సంవత్సరాల పాటు జరిగింది. అనేక హక్కులు రైతాంగం సాధించుకన్నది. ప్రస్తుతం ఈ ప్రాంతం బంగాదేశ్లో వుంది. ఇందులో ప్రత్యేకమైనది బొంబాయి రాయల్ ఇండియన్ నావి తిరుగుబాటు. ఆర్పఎస్ తిరుగుబాటు అంటారు. 1946లో జరిగింది. మంచి

ఆపోరం, పై అధికార్ల వేధింపులు, అరెస్ట్ చేసిన రాజకీయ శైదీలను, సైనికులను విడుదల చేయాలని, క్లోట్ ఇండియా, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ నావికులు పోరాడారు. బొంబాయి, కలకత్తా, కర్కాచీ, మద్రాసు, సూరత్ ఒడ రేవులలోని నావికులు ఒక చేత్తో జాతీయ పతాకం, మరో చేత్తో ఎర్ర జెండాలు పట్టుకొని బ్రహ్మండమైన సమ్ముచ్చేశారు. బొంబాయి ప్రజలు ఈ సమ్ముచ్చు సంమీళావంగా వీధులలోకి వచ్చారు. రెచ్చిపోయిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ప్రజలపై బొంబాయిలో కాల్పులు జరిపింది. 400 మంది చనిపోయారు. ఈ సమ్ముచ్చు కాంగ్రెస్ నాయకత్వం సంమీళావం చెప్పలేదు. పోలీసుల కాల్పులను సైతం ఖండించలేదు. పైగా నావికులు అనాలోచితంగా సమ్ముచ్చేశారని పటేల్ ప్రకటించారు. బారికేడ్సు తొలగించమని గాంధీ బొంబాయి ప్రజలను ఆదేశించాడు. అహింసా వాదులమని చెప్పుకునే కాంగ్రెస్ నాయకులు బొంబాయి పార్టీ కేంద్రం ఆఫీస్‌పై దాడి చేశారు. ఈ దాడి ఆరు గంటల పాటు జరిగింది. పార్టీ క్యాడర్ ప్రతిష్ఠాటించి ఆఫీస్‌ను కాపాడుకున్నారు. 6లక్షల విలువైన పార్టీ ఆస్తికి నష్టం జరిగింది. 60 మందికి పైగా పార్టీ నాయకులు కార్బూకర్లు తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. కాంగ్రెస్ వారి

అహింసాయుత బండారం ఇది. కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో జరిగిన ఈ పోరాటాలు వారి ప్రతిష్టను ప్రజల్లో పెంచాయి. జాతీయోద్యమంలో వంటరి పాలైన వారు పార్టీ పునాదిని విపుత్తి పరుచుకొని ముందంజలోకి వచ్చారు.

1947 ఆగస్టు 15 దేశ స్వాతంత్ర్యం

1947 ఆగస్టు 15న బ్రిటిష్ వారి నుండి రాజకాయాధికారం దేశానికి బదిలీ చేయబడ స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. స్వాతంత్ర్య సాధనలో జాతీయోద్యమానికి నాయకత్వం వహించిన కాంగ్రెస్ ప్రధాన కారణమని గాంధీ గారి అహింసాయుత సత్యాగ్రహమే కారణమని నేటి కాంగ్రెస్ నాయకులు చెప్పుకుంటారు. కానీ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం కూడా కారణం.

1945 నాటికి అంతర్జాతీయంగా, జాతీయంగా అనేక మార్గులు సంభవించాయి. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం అంతమైంది. హిట్లర్ ఫాశిజానికి ఘోరీ కట్టబడింది. సోవియట్ యూనియన్ ఎర్జెండాయే దీనికి ప్రధాన కారణం. నాడు ఒక్కటిగా ఉన్న సోవియట్కు మరికొన్ని తూర్పు యూరప్ దేశాలు ఫాశిజం నుండి విముక్తి పొంది సోవియట్సు దేశాలుగా అవతరించాయి. దీని ప్రభావం అంతర్జాతీయంగా అనేక వెనుకబడిన దేశాల స్వాతంత్ర్యం సాధనకు ప్రేరణగా నిలిచింది. ఆ ప్రేరణ మన దేశ జాతీయోద్యమం పైన కూడా గణనీయంగా పడింది. దేశంలో జరుగున్న పోరాటాలకు మరింత వూపు నిచ్చింది. ఈ పరిస్థితుల నేపథ్యంలో ఘర్తులతోనైనా, తను రాజకీయ అధికారాన్ని బ్రిటిష్ వారు వదులుకోక తప్పలేదు. దేశంలో జరుగుతున్న పోరాటాలలో కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యం రోజురోజుకు పెరుగుతున్నది. తమ చేతులలో నుండి జాతీయోద్యమ నాయకత్వం చేజారిపోతుందనే అందోళన గాంధీకి, కాంగ్రెస్ నాయకులకు కలిగింది. ఏదో ఒక రకంగా రాజకీయాధికారాన్ని చేజిక్కించుకోవాలని వీరు భావించారు. జాతీయ అంతర్జాతీయ పరిస్థితుల వత్తించో 1947 ఆగస్టు 15న జాతీయ నాయకులకు బ్రిటిష్ వారి నుండి అధికారం బదిలీ చేయబడింది. ఇది గమనించలేక కేవలం గాంధీ గారి అహింసాయుత సత్యాగ్రహాల ద్వారానే మనకు స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించలేదనేది మన గమనంలో వుండాలి. అందుకు కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం కూడా ప్రధాన కారణం. మరొక విషయమేమిటంటే జాతీయోద్యమం నాటి కాంగ్రెస్ అంటే, ఈ కాంగ్రెస్ కాదు. అందులో కాంగ్రెస్, కమ్యూనిస్టులు, సోవియట్సులు దేశభక్తులైన అనేక మందితో కూడిన విశాలమైన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంస్గా ఆనాడు అది వున్నది. స్వాతంత్ర్యం అనంతరం గాంధీ గారు మాట్లాడుతూ అన్నాడు. కాంగ్రెస్ లక్ష్మణ నెరవేరింది. స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించింది. ఇక దేశానికి కాంగ్రెస్ అవసరం లేదు. దాన్ని రద్దు చేయాలన్నాడు. అయినా అది రద్దు కాలేదు. ఇప్పటికే కొనసాగుతూనే వున్నది. పోతూ, పోతూ బ్రిటిష్ వారు దేశాన్ని ఇండియా, పాకిస్టాన్‌గా మత పరంగా చీల్చి, విభజించి వెళ్లారు. శాశ్వత కొట్టాటలు

సుందరయ్య రాజీవ్ బ్రిటిష్ వారి నుండి రాజకాయాధికారం దేశానికి బదిలీ చేయబడిన కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉన్న సాధుకులు: 1939లో క్రిస్తుమిస్తు కాంగ్రెస్ పార్టీలో కమ్యూనిస్టు ప్రతిభులు

రగిలించిపోయారు. ఆ సందర్భంగా పెద్ద ఎత్తున మత కలపోలు, మారణ కాండ జరిగింది. వేల మంది ప్రజలు పూచకోతకు గురయారు. మత సామరస్యం కోసం ప్రజల మధ్య పక్షాలను సాధించడానికి నాడు కృషి చేసింది కూడా కమ్యూనిస్టులే.

1952 మొదటి సాధారణ ఎన్నికలలో కమ్యూనిస్టుల విజయాలు

స్వాతంత్ర్యం అనంతరం 1952లో స్వాతంత్ర్య భారతావనికి మొదటిసారి సాధారణ ఎన్నికలు పార్లమెంట్కు జరిగాయి. 40,50వ దశకంలో మహాత్మరమైన వర్గపోరాటాలు నిర్వహించిన వెనువెంటనే కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఈ ఎన్నికలలో పోటి చేసి చారిత్రాత్మకమైన విజయాలు నమోదు చేసింది. కమ్యూనిస్టు నాయకుడు సుందరయ్య మొదటి ప్రతిపక్ష నాయకుడుగా పార్లమెంటుకు ఎన్నుకోబడ్డారు. కామ్చేడ్ ఎ.కె.గోపాలన్ లోకసభలోనూ, సుందరయ్య రాజ్యసభలోనూ పార్టీ నాయకులుగా వ్యవహరించారు. పార్లమెంటరీ రంగంలో ఆ ఇద్దరు నాయకులు ఆదర్శవంతంగా నిలిచారు. 1952లో తెలంగాణా, ఆంధ్ర రాష్ట్ర శాసనసభ ఎన్నికలలో కూడా మంచి విజయాలు సాధించారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ పై నిషేధం వున్నందున పీడిఎఫ్ (ప్రోగ్రసివ్ డెమోక్రాటిస్ట్ ప్రంట్) పేరుతో తెలంగాణలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ పోటి చేసింది. 48 అసెంబ్లీ స్థానాలను అది బలపరిచిన వర్పర్ పీజెంట్ పార్టీ, షెడ్యూల్ క్యాప్ట్ ఫెడరేషన్ పార్టీ, సోవియట్ పార్టీలకు కలిపి 20 స్థానాలు వచ్చాయి. మొత్తం 60 స్థానాలను కమ్యూనిస్టులుగానీ, బలపరిచిన అజ్ఞర్షులు గెలుపొందారు. ఆరు పార్లమెంటు స్థానాలను గెలుచుకున్నారు. నల్లగొండ పార్లమెంట్ స్థానం నుండి కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థి రావి నారాయణరెడ్డి జవహర్లల్ నెప్రూలా కన్నా అత్యుధిక మెజారిటీతో గెలుపొందాడు.

అంధ్ర ప్రాంతలో జరిగిన ఎన్నికలలో కమ్యూనిస్టులు 48 అసెంబ్లీ స్థానాలను 12 పార్లమెంట్ స్థానాలను గెలుపొందారు.

1957 కేరళ అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో మొట్టమొదటిగా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం కామ్చేడ్ ఈఎంఎస్. నంబూదిరావు ముఖ్యమంత్రిగా అధికారంలోకి వచ్చింది. దేశంలోనే మొదటిసారిగా భూ సంస్కరణల చట్టాన్ని అమలులోకి తెచ్చి గ్రామీణ పేదలకు భూ పంపిణీ చేసిన మొట్టమొదటి

1950లలో హైదరాబాదులో అదనపు కొన్ని బుల్లుకు ప్రజాసాక్షరమైతూ కు ఖలాఫ జరుగుచేయాలి ఆచారాల విభాగం కాంగ్రెసు సుందరయ్య :
శ్రీ. కృష్ణరావు, సత్యనాయారెడ్డి, వామిలాల గోపాలకృష్ణరెడ్డి, బధ్రం ఎల్లారెడ్డి, నెల్లూరు కాంగ్రెసు మొదలైన వారు చిత్రం ఉన్నారు.

ముఖ్యమంత్రి కామేడ్ ఈఎంఎస్. నంబూద్రిపాండ. ఇది సహించలేని కేంద్రంలోని నెప్రూలు ప్రభుత్వం రెండేళ్ళ తర్వాత 1959లో కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టింది. ఈ చర్చలో నెప్రూలు గారి సోషలిస్టు స్వభావం బహిర్భూతమైంది.

కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం భారత సమాజానికి చేసిన సేవ-సాధించిన విజయాలు

❖ 1947 అగస్టు 15న దేశ స్వాతంత్య సాధనలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం గొప్ప ప్రభావాన్ని కలిగించింది.

❖ జాతీయద్వమంలో ల్రిటిష్ ప్రభుత్వం నిర్భంధాన్ని ఎదుర్కొంటూ సంపూర్ణ స్వాతంత్యం కోసం మొట్టమొదటిగా పిలుపునిచ్చింది కమ్యూనిస్టులే.

❖ నైజాం, తిరువానూరు, అగ్రల రాచరిక పూజుల్ వ్యవస్థలను కూలదోసి ఇండియన్ యూనియన్లో విలీనం చేసిన వారు కమ్యూనిస్టులు. ఆ సంస్థానాల ప్రజలకు స్వాతంత్యం రావడంతో కమ్యూనిస్టుల పొత్త మరువలేనిది.

❖ భూమి పేదలకు పంపిణీ చేయడం, దేశంలో భూ సంస్కరణల చట్టాలు, కోల్డరీ చట్టాలు, ఆదివాసుల పెడ్యూల్ ఏరియా భూ చట్టాలు సాధనలో కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో జరిగిన పోరాటాలే కారణం.

❖ 1949లో ఆంధ్రలో జమిందారీ విధానం రద్దింది. ఈ భూములపై రైతాంగానికి హక్కులు కల్పించడంతో ఆనాడు కాంగ్రెసులో వున్న కమ్యూనిస్టులు చేసిన పోరాటాలే కీలకం. ఇచ్చాపురం నుండి మద్రాసు పరకు జరిగిన రైతు రక్షణ యాత్ర కీలకమైంది.

❖ దేశంలో రాష్ట్రాల విభజన ఏర్పాటుకు 'భాషను' ప్రాతిపదికగా చేసుకోవాలని వీరతెలంగాణా సాయుధ పోరాటం అనుభవం చెప్పింది. నాడు విశాలాంధ్రలో 'ప్రజారాజ్యం' అనే నినాదాన్ని ఇచ్చింది కమ్యూనిస్టులే.

❖ 1953లో ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు జరిగిన ఉద్యమంలో ముందుండి పోరాటిన వారు కమ్యూనిస్టులు.

❖ నందికొండ (నాగార్జునాసాగర్), విశాఖ ఉక్కు ఫాక్టరీ సాధన ఉద్యమంలో కమ్యూనిస్టులు ముందున్నారు.

❖ దేశ సమైక్యత, సమగ్రత ప్రజాసామ్యం, లోకికతత్వం

పరిరక్షణలో వామపక్షాలు కమ్యూనిస్టులు ముందున్నారు.

❖ వ్యవసాయ కార్పుకులు, దశితులు, ఆదివాసులు, రైతులు, కార్పుకులు, మహిళలు సాధించుకున్న నేటి హక్కులలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం పొత్త మరువలేనిది.

గ్రామీణ ఉపాధి పోమీ పథకం సాధించడంలో, గిరి.న అటమీ హక్కుల చట్టం తేవటంలో మహిళల గృహ హింస వ్యతిరేక చట్టం రావటంలో, ప్రభుత్వ రంగ పరిరక్షణలో కమ్యూనిస్టులు ప్రధాన భూమిక పోషించారు. దశితుల వివక్షతలపై ఆదివాసీల హక్కులపై, భావా స్వేచ్ఛ హక్కులపై, మత, కుల దురహంకారాలపై నిత్యం

పోరాడుతున్నది కమ్యూనిస్టులే. కానీ అనలు స్వాతంత్య పోరాటంతో ఏ సంబంధం లేని, వ్యతిరేకించిన సంఘ పరివార్ శక్తులు నేడు నేడు దేశభక్తిని గురించి అబద్ధాలను చెప్పు పట్టం గడుపుకుంటున్నారు.

60వ దశకంలో మితవాద, అతివాద పెదదోరణలు, 90వ దశకంలో సోవియట్ సోషలిస్టు క్యూపు దెబ్బతిన్నపుటికీ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం భారతీలో నిలదొక్కుకుంది. అంతేకాక పరిమిత అధికారాలతోనైనా బెంగాల్, కేరళ, త్రిపుర, వామపక్ష ప్రభుత్వాలు ప్రజలకు ప్రత్యామ్మాయి విధానాలను చూపాయి. కమ్యూనిస్టులు, పాలకుల నిరంకుశ, ప్రజా వ్యతిరేక మతోన్నాద విధానాలను ఎదుర్కొంటూ ప్రజల ప్రయోజనాల కోసం పోరాడుతూ ముందుకు పోతున్నాయి. దేశ సమైక్యత, సమగ్రత, ప్రజాసామ్యం, లోకికతత్వం, సోషలిజం కోసం ధృడంగా నిలబడి పోర్ట్ కార్బూక్రటలు తమ ప్రాణాలను బలిదానం చేశారు. ఎన్నో ఆటుపోట్లను ఎదుర్కొంటూ, మార్కెజిం, లెనినిజిం సిద్ధాంత ఆయుధంతో వందేళ్ళ ప్రస్తానం కొనసాగింది. ఈ ప్రస్తానం భారత ప్రజల ఆకాంక్ష సోషలిజం-కమ్యూనిజిం దారిలో సాగిపోతూనే వుంటుంది.

ప్రత్యామ్మాయం కమ్యూనిజిం-సోషలిజమే

కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ ప్రభావం నేడు తగ్గింది. ఇది తాత్కాలికమే. కరోనా మహమ్మారీ విజ్ఞంభిస్తున్న నేడు ప్రజలను పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక వ్యవస్థ కాపాడలేదని నిరూపణ అయింది. సోషలిస్టు ఆర్థిక వ్యవస్థ మాత్రమే కాపాడగలదని కమ్యూనిస్టు దేశాలను కూడా, వియత్నాం, చైనా, ఉత్తర కొరియాల అనుభవం రుజువు చేస్తున్నది. మన దేశంలో కేరళలోని వామపక్ష ప్రభుత్వం అనుభవం కూడా కనపడుతున్నది. సోషలిజమే మానవశికి ప్రత్యామ్మాయం. నేడు కేంద్రంలోని మోడీ ప్రభుత్వం మతోన్నాద విధానాలకు, కార్బూరైట్ అనుకూల విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజల్ని సమీకరించడమే కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం ముందున్న ప్రధాన కర్తవ్యం. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన వేలాది మంది అమర వీరుల స్వార్థితోనే మరింత పట్టుదలతో కమ్యూనిజిం ఆశయాల కోసం పోరాడుదాం.

□□

ప్రపంచానికి హారతి పట్టిన పాట

మనల్ని నడిపించే ఈ ప్రపంచానికి ఎన్నిసార్లు నమస్కరించినా సరిపోదు. సమస్త జీవరాశల్ని తన పాపలుగా భావించి, ఒడిలో నిలుపుకునే ప్రకృతి దేవతకు ఎన్నిసార్లు సాగిలపడి మొక్కినా రుణం తీరదు. అలాంటి ప్రపంచ ప్రగతికి, సమస్త ప్రకృతికి తన పాటతో నమస్కరిస్తున్నాడు రామజోగయ్యా శాస్త్రి. 'జనతా గ్యారేజీ(2016)' సినిమాలో ఆయన రాసిన 'ప్రణామం ప్రణామం' అనే పాట సృష్టిచరితకు హారతి పట్టిన పాట.

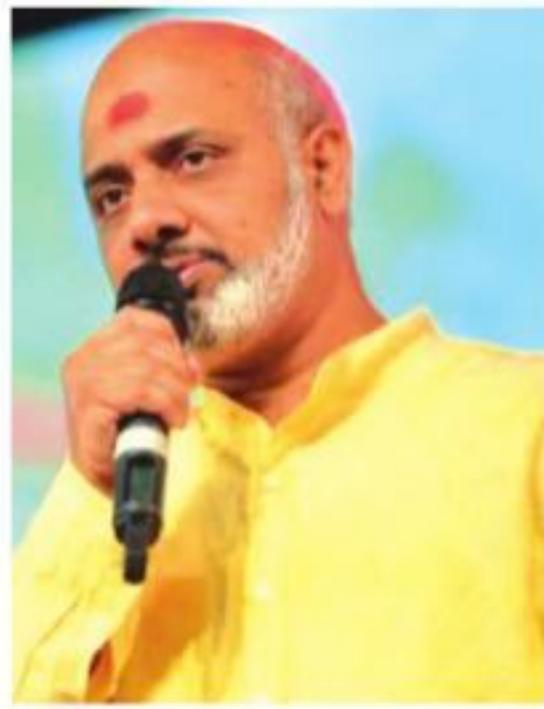
అచ్చమైన తెలుగుపదాలతోను, స్వచ్ఛమైన ఆంగ్ల పదాల తోనూ పాటలు రాయగల నేర్చు రామజోగయ్యాశాస్త్రికి పుష్టిలం గా ఉంది. ఒక్కడ 'ప్రణామం', 'ప్రమోదం' అంటూ సంస్కృత పదాలను కూడా పాటలో పొదిగాడు. ఆయన రాసిన పాటల్లో ఎంతో వైవిధ్య భరితమైన పాట ఇది..

జగతికి ఆదిదైవం సూర్యుడే కదా. అందుకే ఉదయకాంతిని మనకు అందించి ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించే సూర్యానికి మొదటగా నమస్కరిస్తున్నాడు కవి. మనకు రక్షణ కవచంగా ఉన్న ప్రకృతి దేవతకు తదుపరి నమస్కరిస్తున్నాడు. సృష్టిలోని ప్రతి చిత్రం ఎంతో విచిత్రమైంది. ఎంతో ప్రమోదభరితమైంది. మొదలేదో, ముగింపు ఏదో తెలియని వింత సృష్టి. సకల పరిణామాలకు కేంద్రచిందువు అది. అలాంటి సృష్టికి నమస్కరిస్తున్నాడు.

ప్రకృతి అంతా మనలో ప్రతిచింబమే అంటున్నాడు కవి. ప్రకృతి ఆధీనంలో బ్రతుకుతున్న మనం ప్రకృతికి ప్రతిరూ పాలమే మరి. ప్రకృతిలోని ప్రతీ వస్తువు, ప్రతీ దృశ్యం మనలో అంతర్మాగమై, అంతర్లీనమై ఉంది. మన చిరునవ్వులే ఈ ప్రకృతిలో విరఱనానే పుప్పులుగా, మన నిట్టార్పులు ఆకాశంలోని తడిమేఘాలుగా, మన హృదయమే ఆకాశంగా, మన రక్తమే ఉప్పాంగుతున్న సముద్రంగా, ఎప్పుడు చిగురించే మనలోని ఆశలే ప్రకృతి నిండా పరుచుకున్న పచ్చదనంగా, మారుతున్న ఆరు రుతువుల రంగులే మన మనసుల్లోని భావోద్యోగాలకు ఆనవాళ్ళగా కవి వినూత్వంగా భావిస్తున్నాడు.

ప్రకృతిని తొలి దైవంగా, తొలి గురువుగా భావించమని చెబుతున్న వైనం ఈ పాటలో తొంగిచూస్తుంది. ఈ సృష్టి చరిత్ర ఎన్నో ఏళ్ళది. ఈ అనంత సృష్టిలో మనమంతా పరమాణువులం. విశాల ప్రపంచం యొక్క అనుభవం కొండంతటిది. దాని అడుగుల్లో

అడుగేసి జన్మంతా నడవడమే మనం చేస్తున్న పని. చేయాల్సిన పని కూడా. దాని ముందే మన జీవితాలు ప్రారంభమవుతుంటాయి. ముగుస్తుంటాయి.

ఈ జగతి నాది అనేవాడు ఎవడు? ఇది ఎవడు సాత్తు? ఇది ఒక్కడు నాటిన పంట కాదు కదా! ఒక్కడే అనుభవించడానికి. ఎవడికి వాడే తన హక్కులను, అధికారాలను చాటుకుంటే అది కుదరని పని. ఈ సమస్త విశ్వంలో హాయిగా, స్వేచ్ఛగా విహరించే హక్కు అందరికి ఉంది. ఉంటుంది. ఇదంతా తరతరాల వారసత్వ సంపద.

మనం, మన తర్వాత తరం, అలా తరతరాలు ఈ జగత్తు సంరక్షణలో బ్రతకాలి. ఈ ప్రకృతిని చెరపకుండా పదికాలాలు పచ్చగా కాపాడుకోవడం మన బాధ్యత అని గుర్తుచేస్తున్నాడిక్కడ కవి.

మనందరిని ప్రేమించే పెద్దమ్మే ఈ విశ్వం. అందుకే ఈ విశ్వాన్ని మనం ఎంతో ఇష్టంగా గుండెలకు హత్తుకుందామంటున్నాడు. మంచిగా మసలుకుంటే ఈ విశ్వమే మనల్ని అమ్మలా లాలిస్తుంది. హద్దులు దాటితే, కన్నెర జేస్తుంది. అప్పు సమస్త మానవజగతి శాస్యమవుతుంది అంటున్నాడు కవి.

ఇలా ప్రపంచానికి తన పదాలతో నీరాజనం పట్టాడు రామజోగయ్యాశాస్త్రి.

పాట : - ప్రణామం ప్రణామం ప్రణామం
ప్రభాత సూర్యుడికి ప్రణామం
ప్రణామం ప్రణామం ప్రణామం
సమస్త ప్రకృతికి ప్రణామం
ప్రమోదం ప్రమోదం ప్రమోదం
ప్రతీ సృష్టి చిత్రం ప్రమోదం
ప్రయాణం ప్రయాణం ప్రయాణం
విశ్వంతో మమేకం ప్రయాణం
మన చిరునవ్వులే పూలు/ నిట్టార్పులే తడి మేఘాలు/
హృదయమే గగనం, రుధిరమే సంద్రం/ ఆశే పచ్చదనం
మారే బుతువుల వర్షం/ మన మనసుల భావోద్యోగం
సరిగా చూస్తే ప్రకృతి మొత్తం/ మనలో ప్రతిచింబం
నువ్వేంత నేనెంత రహంత/ ఎన్నో ఏళ్లది సృష్టి చరిత
అనుభవమే దాచింది కొండంత/ తన అడుగుల్లో అడుగేసి వెళదాం జన్మంతా..

ఎవడికి సొంతమిదుంతా/ ఇది ఎవ్వడు నాటిన పంట ఎవడికి వాడు నాదే హక్కుని/ చేయ్యేస్తే ఎట్టా తరములనాటి కథంతా/ మన తడుపరి మిగలాలంట కడవక చెరపక / పదికాలాలిది కాపాడాలంట ప్రేమించే పెద్దమ్మే ఈ విశ్వం/ ఇష్టంగా గుండెకు/ హత్తుకుందా కన్నెరై కన్నెరై ఓ కొంచెం/ తలడిల్లిందో ఈ తల్లి/ ఎ ఒక్కరు మిగలం

ప్రణామం ప్రణామం ప్రణామం
ప్రభాత సూర్యుడికి ప్రణామం
ప్రణామం ప్రణామం ప్రణామం
సమస్త ప్రకృతికి ప్రణామం

- తిరునగరి శరత్ చంద్ర,

6309873682

మధుర గీతాల ప్రశ్నకర్మ రాజు

‘చినుకులా రాలి నదులుగా సాగి.. ‘నాగమల్లివో తీగమల్లివో.. అంటూ ‘ఎన్నెన్నో జన్మలబంధం నీదీనాదీ’ మేఘమా దేహమా మెరవకే.. ఈ క్షణం మెరిసినా కరిసినా కరుగు నీ జీవనం; ‘మానసవీణా మధుగీతం’, సిరిమల్లె నీవే’ వంటి మదుర గీతాలకు స్వరకల్పన చేసిన రాజన్-నాగేంద్రలు సంగీత ప్రియుల మనసులలో సుసిర సౌనాని ఏర్పరుచుకున్నారు.

ବାଲ୍ମୀକି

1933లో మైసూరుకి దగ్గరలోని శివరాంపేట అనే గ్రామంలో జన్మించిన రాజన్-నాగేంద్రల బాల్యం అంతా ఆ ఊరిలోనే కొనసాగింది. రాజన్-నాగేంద్రల తండ్రి తరం తెలుగు ప్రాంతం నుంచే మైసూర్ ప్రాంతానికి వలస వెళ్ళారు. వారు ఇంట్లో తెలుగులోనే మాట్లాడుకునేవారు. వారి ఇంటి భాష తెలుగు, బతుకు భాష కన్నడం. సంగీత విద్యాంసుదైన రాజన్-నాగేంద్రల తండ్రి రాజప్ప హర్ష్ణియం, పూట వాయిద్యంలో నిష్టాతుడు. ఆయన రోజంతా కవేరీలతో క్షణం తీరిక లేకుండా గడిపేవారు. రాజప్ప నాడు మైసూర్ ప్రాంతంలో మూకీ సినిమాలు రిలీజైతే హల్లో కూర్చుని సన్నిఖేశాలకు తగినట్టగా వాద్యసంగీతం స్పృష్టించి పోకు ఇంత చొప్పున తీసుకునేవాడు. ఆ రోజుల్లో మూకీ సినిమాల వ్యాఖ్యాతలకు, ఇలా వాద్యపేశారు స్పృష్టించేవారికి నాలుగు డబ్బులు దొరికింది. ఆయతే ఆ డబ్బుల కంటే తన ఇద్దరు పిల్లలకు నాలుగు స్వరాలు అందివ్వడమే మంచిదని రాజప్ప ఆయన ఇద్దరు కొడుకులకు సంగీతం నేరించారు. రాజన్కు వయులినలో గొప్ప ప్రవేశం వచ్చింది. నాగేంద్ర పాటలు పాడేవాడు. అన్నడమ్ములకు సంగీతం మీద ధ్వని ఉండటంతో అతి కష్టం మీద హైస్న్యాలు వరకూ చదివి పదిహానేళ్ళకే బెంగళారులో సంగీత బ్యండాల్లో పని చేయడం మొదలెట్టారు. 1947 లో వారి ప్రతిభను గమనించి కన్నడ తొలి టాకీకి సంగీతాన్ని అందించిన టి.ఆర్.పద్మానాభశాస్త్రి వారిని మద్రాసు తీసుకెళ్లి, ఆయన పనిచేస్తున్న తమిక సినిమాకి సంగీతం అందించడంలో భాగస్వామ్యం కల్పించారు. అక్కడ ఒకటి రెండేళ్ల ఉన్నాక రాజన్-నాగేంద్రలు 1951లో తిరిగి బెంగళారు చేరుకున్నారు. అక్కడ ప్రముఖ సంగీత విద్యాంసుడు కళింగరావు దగ్గర చేరి ఎన్నో సంగీత సూత్రాలను ఆక్షింపు చేసుకున్నారు.

సంగీత ధర్మకులుగా

1952లో కన్నడ చిత్రం సౌభాగ్య లక్ష్మీ అనే కన్నడ సినిమా ద్వారా సోదరుడు నాగెంద్రతో కలసి సంగీత దర్శకులుగా తెరీర్ను ప్రారంభించారు. ఇలా 1952లో మొదలైన వీర సినీ ప్రసానం 1999 వరకు కొనసాగింది. దాదాపు 40 సంవత్సరాల పాటు

సుమారు 375 సినిమాలకు ఈ ద్వయం సంగీతం అందించారు. కన్నడం లో 200, తెలుగులో 60 చిత్రాలకు సంగీతం అంధించిన వీరు తమిళం, తుటు, సింహాశ భాషల్లో సైతం సంగీతాన్ని అందించారు. తెలుగులో సంబ్యు పరంగా చేసినవి తక్కువ సినిమాలైనా, దాదాపుగా అన్ని సినిమాల లోని పాటలు ప్రజల మనసులలో సుస్థిర సౌనాన్ని ఏర్పరుచుకున్నాయి.

శైలుగుల్ని అరవె చీకాలు..

రాజ్యాన్-నాగేరిదు

పౌపులర్ సాదించిన తః జిదరూ 1957

వ సంవత్సరంలో ‘వద్దంటే పెళ్లి’ సినిమాతో తెలుగులో అరంగేట్రం చేశారు. మొదట్లో వరుసగా బి.విరలాచార్య చిత్రాలకు మాత్రమే పని చేసున్న రాజన్-నాగేంద్రకు 1976లో ఏవీయం వారి ‘పూజ’ చిత్రంతో బైక్ వచ్చింది. ఆ చిత్రంలో వీరు స్వరపరిచిన (‘ఎన్నో జన్మల బంధం నీదీనాదీ’, ‘పూజలు చేయ పూలు తెచ్చాను’) పాటలు పెద్ద హిట్. ఈ చిత్రంలోని మిగిలిన పాటలూ కూడా సంగీత ప్రియులను అలరించాయి. 1978లో సింగీతం శ్రీనివాసరావు దర్శకత్వం వహించిన ‘పంతులమ్మ’ చిత్రంలోని (‘మానసవీణా మధుగీతం’, సిరిమల్లె నీవే) పాటలతో రాజన్-నాగేంద్ర తెలుగువారికి మరింత దగ్గరయ్యారు. ‘పంతులమ్మ’ చిత్రానికి గాను తెలుగులో సంగీత దర్శకులుగా తోలి నంది పురస్కారాన్ని అందుకున్నది రాజన్-నాగేంద్రలే కావడం గమనార్థం. తెలుగులో ‘ఏమో ఏమో ఇది’ (అగ్రిపిడుగు), మూడుముళ్లు, సౌమ్యకడిది సోకొకడిది, రెండు రెళ్ల ఆరు, పులి బెబ్బులి, కిలాణి దొంగలు’, వంటి నూపర్ హిట్ సినిమాలకు సంగీతం అందించారు. సుందరమైన కుటుంబ కథలకు, లలితమైన ప్రేమ కథలకు రాజన్ నాగేంద్రల సంగీతం భాగుంటుందనే అభిప్రాయం స్థిరపడింది. ‘ఇంటింటి రామాయణం’ (ప్రీణ వేణువైన సరిగు విన్నావా, మల్లెలు పూసె వెన్నెలు కాసే), ‘అల్లరి బావా’ (మధువనిలో రాధికవో), ‘అద్దాల మేడ’ (పరిమళించు పున్నమిలో), మంచుపల్లకి (మేఘమా దేహమా మెరవకే.. ఈ క్షణం మెరిసినా కరుగు నీ జీవనం), ఇవన్నీ రాజన్ నాగేంద్రల మెలడిలతో నిండాయి. జంధ్యాల తో ‘నాలుగు స్తుంభాలాట’ పాటలు ముఖ్యంగా ‘చినుకులా రాలి’ ఇంటింట శ్రోతులు కోరే పాట అయ్యాంది.

‘చూపులు కలసిన శబ్దమేళ’, ‘రాగలీల’ సినిమాలు తీశారు. ‘లేత చీరి ద్వారాలు’ కొప్పందుకోి దరశాప్పందుకోి, ‘చీరిద్వారాలు జీండు’ - పొన్నం రవిచంద్ర, 94400774

ఎన్నోళ్లో ఈ సినిమాల పాటలు. అలనాటి ‘చూపులు కలిసిన వభవేళ’ పాటను ‘మేల్ ద్వాయెట్’ అంతే అర్థవంతంగా రాజన్ నాగేంద్రలు మలిచారు. ‘ప్రేమ బైదీ’, ‘అప్పుల అప్పురావు’ వారి చివరి హిట్ సినిమాలు. జంధ్వాల శిష్యుడు ఇ.వి.వి. సత్యనారాయణకు కూడా రాజన్-నాగేంద్ర మెలోడీ అంతే ఇష్టం. ఇశ్యురాజు, రాజ్-కోటి సంగీత దర్శకులుగా రాజ్యమేలుతున్న రోజుల్లో కూడా ‘ప్రేమబైదీ’, ‘అప్పుల అప్పురావు’ చిత్రాల కోసం రాజన్-నాగేంద్రతో మంచి పాటలు

చెయించుకోన్నారు ఈవివి. దెవవాసు కనకాల దర్శకత్వం వహించిన ‘నాగమలీ’ చిత్రం హిట్ కాకపోయినా, ‘నాగమలీవో తీగమలీవో’, ‘రాగం తీసే కోయిలా’ వంటి పాటలతో రాజన్-నాగేంద్ర తమ ప్రత్యేకతను విఐష్టోన్నారు రాజ్ఞ్-పాగేంద్ర తసరుత అమర కాడ సూక్తిచర్చల్సాయ.

యూనికి (2020, సెప్టెంబర్ 12న సంగీత దర్జకులు రాజన్ మైన మృతి చెందిన సందర్భంగా)

రాజున్ నాగేంద్రల సంగీత దృయం

సంగీత ద్వయం అంటే ఒకరిది బాణి, ఒకరిది ఆర్పుప్రయజేషన్. రాజన్ నాగేంద్రలో పెద్దవారైన రాజన్ సినిమా బాణిలు కూర్చేవారు. నాగేంద్ర పాట నేర్చించేవారు. రాజన్ పర్సిపెక్షనిస్తు. ఒక్కసారి ఐదురుసార్లు రికార్డు చేసేవారు. ప్రాకులు పాడించకుండా గాయకుల చేతే ప్రాక్కిను చేయించి పాడించేవారు. కన్నడంలో రాజుకూమార్ స్టార్ హీరో చేత కూడా తమకు కావాల్సినట్టుగా పాడించుకున్న సంగీత దర్కులు

సామాజిక స్వార్థ బావుటా... బతుకమ్మ

“డోరికి ఉత్తరాన కోల్ / వలలో ఊడాలా మరి వలలో
ఊడాల మరి కింద వలలో ఉత్తముని చవిక వలలో
ఉత్తముని చవికలో వలలో రత్నుల పందిరి వలలో
రత్నుల పందిట్లో వలలో ముత్యాల కొలిమి వలలో
గిద్దెడు ముత్యాలు వలలో గిలికినా కొలిమి వలలో
అరసోల ముత్యాలు వలలో అదిమిన కొలిమి
వలలో
సోలెడు ముత్యాలు వలలో సోద్యంపు కొలిమి
వలలో

ప్రత్యేక వ్యాసం

‘వలలో’ అనే ఆప్యతంతో బాగా ప్రాచుర్యం పొందిన ఈ
బతుకమ్మ పాట - జానపద స్త్రీల పరిశీలనకు, పాండిత్య
గరిమకు మచ్చుతునక. కొలిమిని అత్యద్ధుతంగా
కవత్తికరించారు. ఉత్తముడైన కమ్మురి - తన పని కోసం ఉడల
మరిని ఆశ్చయించిన నిజ చిత్రం ఇది. కమ్మురి కొలిమిని రోజు
అలికి, పసుపు కుంకుమలతో అలంకరించి పని ప్రారంభించడం
అనవాయితీ. ఆ అలంకరణను ముత్యాలు, పగడాలతో తాపిన
కొలిమిగా చెప్పడం, వారి మానసిక ఐశ్వర్యాన్ని ప్రస్నటిస్తుంది.

ఊదిన తిత్తులు వలలో ఉరుమూలా బోలు వలలో
వేసిన సమ్ములు వలలో పిడుగులా బోలు వలలో
చుట్టున్న కాపులా వలలో చుక్కులా బోలు వలలో
నడుమ కమ్మురి బిడ్డ వలలో చంద్రుళ్ళి చోలు వలలో
సహజమైన పనిని, ఉరిమే ఉరుములతో, చుక్కులతో
పోల్చుకుంటూ ఆ పదిలో ఉన్న కమ్మురి బిడ్డను చంద్రునితో
పోల్చడం - సహజ సౌందర్యంగా ఉంది. ఇలా బతుకమ్మ పాట

- డా॥ బండారు సుజాతశేఖర్, 9866426640

బతుకమ్మపై పరిశోధకురాలు, కవయిత్రి
జీవనంతో భాగమయ్యాంది అని చెప్పవచ్చు.

తెలంగాణ మట్టి పరిమళాల గుబాళింపులో
విరిసిన పుజాత బతుకమ్మ. పౌరాణికంగా శ్రీ చక్ర
రూపిణిగా, శ్రీ గౌరి, శ్రీవాణి, శ్రీలక్ష్మి, త్రిశక్తి
స్వరూపిణిగా శ్రీ చక్ర రూపిణిగా బతుకమ్మ స్త్రీల
పండుగగా అనిపించినా సామాజిక నేపథ్యంతో
కుటుంబ సాన్నిహిత్యాన్ని పెంచే సంప్రదాయ, సాంస్కృతిక
జీవన పత్రిక బతుకమ్మ.

ప్రకృతి పరవశం, చిరుజల్లుల వికాసం, పూబోఱుల
సంబరం బతుకమ్మ...

నేనడిచే దారుల్లో నాగమల్లెల్లో తంగేడు పువు పూనే
తీగమల్లెల్లో

తంగేడు పూవుపూనే తీగమల్లెల్లో గౌరమ్మ ఏమి కోరె
భాద్రపద మాసంలో వినాయకచవితిని ఎంతో
ఉత్సవంగా జరుపుకుంటాం. ఆ తరువాత వచ్చే
అమావాస్యను పిత్యమావాస్యగా చెబుతారు. అంతకుముందు
పున్నమిని ‘బొడ్డెమ్మ’ల పున్నమిగా పేర్కొంటాం. మన
ప్రాంతంలోనే గాకుండా, ఈ సందర్భంలో ‘బొడ్డెమ్మ’ రీతిగా
జరుపుతారు. గోండులు ‘గర్భోన్మత్యం’, గిరిజనుల ‘తీజ్’
పండుగ వేడుకలు ‘బొడ్డెమ్మ’ను పోలి యుంటాయి. కన్నె
పిల్లలు, చిన్నపిల్లలు, ఈ పండుగ ద్వారా ఇంటి
సాంప్రదాయాల్ని నేర్చుకోవడంతో పాటు, ప్రకృతి పశువుల

ద్వారా మనకు లభ్యమయ్యేవి పూజ్యానీయమని గ్రహిస్తారు.

ఎంతో ప్రాచుర్యం పొందిన బతుకమ్మ పండుగ, బతుకమ్మ ఆట, బతుకమ్మ పాట... పండుగ జరువుకునే విధానం, బతుకమ్మను పూల గోపరంగా పేర్చే విధానం, అన్ని జనాన్ని ఒక్కచోట చేర్చడమే.. సమిష్టిగా కదిలించడమే అనిపిస్తుంది.

సమసమాజ నిర్మాణమే లక్ష్మింగా కనిపిస్తుంది. ఆ అంశాల్ని పరిశీలిద్దాం.

బతుకమ్మ పండుగ.. బతుక పుట్టుక.. కథలు :

శ్రీ చక్రరూపిణిగా బతుకమ్మ పేర్చే విధానాన్ని బట్టి నా పరిశోధన సపయంలో ఎంతో మందితో చర్చించి వెల్లడి చేస్తున్నాను.

పౌరాణిక త్రిశక్తి రూపిణిగా, శ్రీలక్ష్మి రూపంగా వష్టించబడిన వేళ

శ్రీ లక్ష్మి నీ మహిమలు గౌరమ్మ చిత్రమై తోచునమ్మా గౌరమ్మా

భారతి సతివయ్యా॥ బ్రహ్మకిల్లాలివై॥ పార్వతిదేవివై॥

పరగ శ్రీలక్ష్మివయ్యా గౌరమ్మ భార్యాషైతివి హరికిని॥

అంటూ సాగే పాట అత్యద్భుతంత పండుగ వివరాన్ని కూర్చుకుంది.

ధరచోళ దేశమున ఉయ్యాలో ధర్మాంగుడను రాజు ఉయ్యాలో అనే పాట శ్రీలక్ష్మిదేవి బతుకమ్మగాపుట్టిందని తెలుపుతుంది.

నూరు మందిని కన్నపుటికి చనిపోయిన బిడ్డల్ని తలచి దు:ఫించిన రాజు దంపతులు, శ్రీలక్ష్మి దేవిని కొలిచి, ఆమె అంశనే తమ బిడ్డగా పొందారని, శ్రీ మహావిష్ణువు చక్రంకుడనే పేరుతో ఆమెను వివాహమాడాడు.

అందుకే లేక లేక పుట్టిన బిడ్డల్ని బతికించమని బతుకమ్మను వేడుకుంటారు.

వేములవాడ రాజ్యానికి చెందిన మరో చారిత్రక కథలో, భర్తకు దూరమైన పార్వతిదేవిని మెప్పించి ఉదార్ఘడం కోసం బతుకమ్మను త్రికోణంగా పేర్చినట్లు గమనిస్తాం. ఇక దుష్ట సంపోరం కోసం యుద్ధం చేసి అలసిపోయిన సత్యబామదేవిని మేలుకొలువుతూ ఆడిపాడి వేడుకలు చేసినట్లుగా గమనిస్తాం. అంతేకాదు కన్యగా తతను కామించిన విష్ణు వర్ధన మహారాజును ఎదిరించి, ఆత్మాపూతి పొందిన ‘కన్యకాంబసు తలుచుకుంటూ నవరాత్రి వేళల్లో, దగ్గ రూపంగా, దుష్ట సంపోరణకు ప్రతీకగా ఆడిపాడటం చూస్తాం.

ఇక్కడ కథ పౌరాణికమైనా, చారిత్రకమైనా నేపథ్యంలో

కరక్కణ, శ్రీ శక్తి రూపం. అందుకే బతుకమ్మకు అంత ప్రాచుర్యం.

ఇక పేరంటాలు స్వరణలో బతుకమ్మ జానపదవిజ్ఞానాన్ని- పురాణ గాఢల్ని పరిశీలిస్తే పేరంటాలుగా గ్రామానికి ప్రజలకు ఉపయోగపడాలని ఆత్మార్పణ చేసుకున్న వారు పూజలందడం చూస్తాం.

పర్వతాలానికి పూచిన పూలుకు ప్రకృతికి గల సంబంధ బాంధవాన్ని చూపేది బతుకమ్మ పండుగ.

పరదోలె వానోచ్చే ఉయ్యాలో కట్ట తెగీపాయె ఉయ్యాలో కట్టకు ఎవ్వరిని ఉయ్యాలో హరిమిస్తవ రాజ ఉయ్యాలో అంటూ సాగే పాట- ‘అక్కమ్మ’ పాటగా ‘నాగదేవి’ పాటగా ఇంకా పలు రూపాంతరాలలో కనిపిస్తుంది. కట్టకు హరిమిస్తే గండి పూడ్చడంలో ఆత్మార్పణ చేసిన శ్రీని పేరంటాలుగా భావించి, ఆమె స్వాతిలో ఆడిపాడినట్లుగా భావించవచ్చు.

ఇక సాహస వనితగా ‘కాకతీ రుద్రమ్మ’ను కాపాడిన ఓ సైనికురాలి కోసం, జరిపిన నాటి వేడుకగా కూడా చెప్పబడింది.

బతుకమ్మ పండుగ పుట్టుపుర్వోత్తరాలకు ఇదేమూలమని ఖచ్చితంగా చెప్పలేకపోయినా- సమాజ శ్రేయస్సే ఈ పండుగ పుట్టుక నేపథ్యంగా కనిపిస్తుంది. ఇక వ్యవసాయ పరమైన మెట్ట ప్రాంతం మనది. కరువు కాటకాలు, ప్రకృతి సిద్ధమైన సమస్యలతో పాటు జీవనం దుర్బభమైన ఎన్నో సమస్యలు తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని వెంటాడిన విషయం అందరికీ తెలుసు. అయినా కురిసే ప్రి చినుకు తమ కోసమేనన్న స్వచ్ఛమైన మనసున్న పల్చియులు. ప్రీలు పూలను గోపరంగా పేర్చి, తమకు పండిన సజ్జ, జొన్న, నువ్వులు, వరి, పల్లీలతో పలు రకాల నైవేధ్యాలు చేసి సమర్పించి తమ బతుకుల్ని తీర్చుమని వేడుకునే పండుగ బతుకమ్మ అందరికీ ఎంతో ఇష్టమైనది.

పర్వతపరణ పరిరక్షణ మన బాధ్యతగా గుర్తు చేసే పండుగ బతుకమ్మ

ఏమేమి వూవప్పునే గౌరమ్మ ఏమేమి కాయప్పునే గౌరమ్మ అంటూ పాడే పాటలతో పాటు ఎన్నో పాటల్లో బతుకమ్మ పూల గోపరంలో స్థానం పొందే పూల గురించి స్పష్టం చేస్తాయి.

పచ్చపచ్చగా సప్పుతుంటది

బాట వెంట బహు సక్కగుంటది

తెలంగాణ తల్లికి సిగపూవు నంటది

బతుకమ్మ బడిలోన ఓలలాడుతది-

తంగేడు పూవు తల్లి పూవురా.....

ఎక్కడ ఏ

పూవు విరాజిల్లినా, బతుకమ్మలో తల్లి స్థానం పొందింది తంగేడు. గుమ్మడి, గానుగు, జిల్లెడు, కాకర, కట్ట, ముత్యాల సోంపు పూవు, బంతి,.... సీతజడ.... ఈ పూలన్ని దారి వెంట, గట్ట వెంట పూచి అందంగా, ఆనందాన్ని ఇచ్చేవి. ప్రకృతిలో పూచిన పూల రాసిగా బతుకమ్మ తల్లిని తీర్చి.. ఆ తరువాత ఏ మాత్రం ఖరీదు చేయని పూలతో పాటు వైవేద్యాలు సమర్పించి, వెంపలి చెట్లను నిలిపి పూజించడం చూస్తాం. అంతేకాదు వానలు వచ్చి, కుంటలు, బావులు నాచుతో ఉన్న వేళ, బతుకమ్మను సాగనంపుతూ చెరువుల్లో, కుంటల్లో భావుల్లో విడిచి పెడతాం..

తంగేడు పూవుల్లో చందమామ తల్లితాబోతుంది చందమామ

పోతిపోతివి గాని చందమామ మల్లెప్పుడొస్తవు చందమామ

అంటూ సాగనంపుతూ మళ్ళీడు వరకు తమను చల్లంగా చూడమని వేడుకుంటారు. ఇక్కడ వ్యక్తిగత కుటుంబ సౌభాగ్యంతో పాటు సమిష్టి క్షేమాన్ని కోరుకుంటారు.

నీటిలో వదిలిన పూలల్లోని పరిమళం, వైద్యం ఔషధ గుణాల వల్ల నీరు శుభ్రమై, తద్వారా పాడిపంటలకు, పశు ప్రాణ్యాదులకు ప్రజలకు ఆరోగ్యాన్నిస్తుంది.

ఈ క్రమాన్ని చూస్తే, ప్రకృతి సంపదను కొంత ప్రకృతికి సమర్పించడం; ప్రకృతిని పూజించడం; పంటల్ని వైవేద్యంగా పెట్టడం... వీటన్నింటి వల్ల పండుగ సబంరంగా జరగాలంటే ఊరు బాగుండాలి. కుటుంబం, బావులు నిండుగా ఉండాలి. పైరు పచ్చని భూమి తల్లి పరవశం కావాలి. తీరొక్కపూలు పూయాలి. మా ఇంటి బతుకమ్మ పెద్దగుండాలిజ

ఈ భావనలన్ని ప్రకృతి పట్ల; పాడి పంటల పట్ల; ఊరు కుటుంబం పట్ల పండుగ అంతరాధంగా మన బాధ్యతను పెంచుతూ, మనం ప్రకృతికి ప్రేమికులుగా మారే సూర్టి పతాకగా బతుకమ్మ నిలుస్తుంది.

సమసమాజ సూర్టి పతాక; ఊరు బావుటా; చైతన్య గీతిక; మహిళా శక్తి సంకేతిక బతుకమ్మ

ఎన్నో వాస్తవ సంఘటనలు బతుకమ్మ పాటలుగా మారాయి. నదులు, వాగులు పొంగినప్పుడు, భూకంపం సంభవించినప్పుడు

భారతదేశాన ఉయ్యాలో మహారాష్ట్ర మందు ఉయ్యాలో లాతూర్ సస్తూర్ ఉయ్యాలో ఇంకెన్నో ప్రాంతాలు ఉయ్యాలో

భూకంప భారాన ఉయ్యాలో తల్లడిల్లిన తీరు ఉయ్యాలో చెప్పిన పాట, ఆనాటి సంవత్సరం, తేదీలతో పాటు, జరిగిన

పరిణామాల్చి దృశ్య చిత్రీకరణను పాట రూపంలో కవిత్తీకరించబడింది.

అంతేకాదు, నేడు 'కరోనా' వైరన్ ప్రపంచాన్ని కబిశిస్తున్న తీరు..... అణబాంబులను మించిన వైరన్

అణవు రూపంలో కూల్చింది... అంటూ పాటలేకాదు...

'ఏమి చెప్పుదునమ్మ ఉయ్యాలో.. ఎట్లు చెప్పుదునమ్మ ఉయ్యాలో' అంటూ కరోనా ప్రస్తుతం బతుకమ్మ పాటగా మారింది. తగు జాగ్రత్తలను చెబుతూ గొంతులు కదిలిస్తుంది.

నాడు నిజమే, రజాకార్ద దుశ్శేష్టులను ఎండగదుతూ, ఎదురు తిరిగే ఉద్యమ బావుటాగా బతుకమ్మ పాట జనానికి కదిలించింది.

రజాకార్ద దుశ్శేష్టులుయ్యాలో ఎదురించరారమ్మ ఉయ్యాలో మా భూమి మనదంటూ ఉయ్యాలో కండ్లెర జేయండి ఉయ్యాలో

అంటూ ఎన్నో పాటలు స్త్రీల గొంతుల్లో బతుకమ్మ పాటలై రణరంగానికి సిద్ధం చేశాయి.

తెలంగాణ సాధనలో ఉద్యమ సూర్టి కేతనమై, పాటమై, ప్రశ్నించే గొంతుకమై, సమిష్టి రూపమై ఒక్కమాటగా, ఒక్క గుంపుగా జనాల్చి విజేతల్ని చేసింది బతుకమ్మ ఆట పాట. అందుకే బతుకమ్మ విజేత.. 'సాధించిన స్వతంత్ర్యం, స్వరాజ్యం' ఎలా ఉండాలో, జనానికేం కావాలో ఎప్పటికప్పుడు పాటగా, కోలాటం నృత్యంగా, కోలల విన్యాసంగా, చవ్వట్ల దరువుగా, కదన రంగపు అడుగుల శబ్దంగా బతుకమ్మ పునర్నుర్ణాణాన్ని కోరుతూ నడిపిస్తుంది.

అంతేకాదు, బతుకమ్మ పూల గోపరం తాను సమాజంలో ప్రజలందరూ తరతమ వగ్గ భేదాలను మరిచి ఒక్కటై నిల్వాలని సందేశమిస్తుంది. సంఘటిత శక్తి రూపమై ఆదరిస్తుంది.

జక స్త్రీ శక్తి రూపమైన బతుకమ్మ.. సంగీత సాహిత్య నృత్య కళారూపమై... స్త్రీలను పండితులుగా, సంగీత కారులుగా, నృత్య తేజంగా, కళారూపాలుగా నిల్వుతుంది. స్త్రీ బాగోగులు, ఇష్టాయిష్టాలు, సమస్యలు, కుటుంబ నేపథ్యం, వేడుకలు, జీవన తత్యాలు బతుకమ్మ పాటల్లో విషయ వస్తువులై, మౌఖికంగా అలవోకగా అలా సాగుతూ, చైతన్య గీతికలొతున్నాయి.

జీ వ న 0 లో
భాగంగా జరుపు
కుం టున్న బతు
కమ్మ మన జీవన
చిత్రం. సమ సమాజ
నిర్మాణ చైతన్య
సమిష్టి గీతిక. సామా
జిక సూర్టి బావుటా.
అందుకే
బతుకమ్మ నిత్యం నీకు
వందనం.. ఆక్రమ
వందనం.

చిన్న కథ

మార్పులక్కడ?

బడిలో గంట గణగణా మోగడంతో పిల్లలంతా క్యాలో నిలబడి ప్రార్థన చేయడం మోదలెట్టారు. ఇంతలో దడడడ మంటూ బండి ఆగిన శబ్దం వచ్చి క్రమంగా ఆగింది. ఎత్తుగా దృఢంగా ఉన్న నడి వయస్సు వ్యక్తి లోపలికొచ్చి గుడ్ మార్పింగీలు అందుకుంటూ అందర్నీ ఒకసారి పరికించి చూశాడు.

“రాని పిల్లల కోసం కబురు పెట్టారా టీచర్?” అన్నాడు.
“పెద్ద పిల్లలని పంపించాం సార్” ధరణి టీచర్ వినయంగా అంది. మిగిలిన టీచర్నీ మొహాలు చిట్టించి ‘ఈయనకెందుకో ఇంత తాపత్రయం!’ అని లోపలోవల గొఱక్కున్నారు.

క్రిష్ణ అనే హాడ్మాష్టర్ మళ్ళీ బయటకెళ్ళి బండి తీశాడు. పిల్లలింకా కేరింతలతో పస్తూనే ఉన్నారు. ఆయన కదిలాకా, విమలా టీచర్ ఏదో జోక్ చేసింది. తతిమార్ప టీచర్నీ నవ్వారు. ధరణి టీచర్కి వీళ్ళ ఆలోచనలు ఎప్పుడూ నచ్చవు. ఏ మాత్రం పిల్లల పట్ల ప్రైమా, సానుభాతీ లేవు. క్రిష్ణగారు లాంటి సార్లు ఈ విలువలు అంతరిస్తున్న నేటి సమాజానికి ఏ నాటికి అర్థం కారేమో. దీర్ఘంగా నిట్టార్చి ఇంగ్లీషు టెక్స్టులకు తీసుకుని ఐదో క్లాసుకి బోధించడం ప్రారంభించింది.

ఒక మాదిరి పట్టణపు హంగులు సంతరించుకున్న ఆ ఊర్లో చాలామంది అప్పు చేసయినా కాన్ఫోంట్ చదువులకి ఎగబడుతున్నారు. ప్రభుత్వ పారశాలలంటే చిన్నచూపు. బండి మీద వెడుతూ క్రిష్ణ రోజు అనుకుంటూ ఉంటాడు.

పాపం... ఇళ్ళలో ఏ పూటకా పూట తిండి గురించి తడుముకుంటూ నిక్షప్తమైన పరిస్థితులలో పోరాటం చేస్తున్న నిర్మాగ్యుల పిల్లలే వస్తున్నారు.

క్రిష్ణ ఒ హోటల్ దగ్గర బండాపి అలవాటుగా పన్నెండు ఇడ్డి పొట్లాలు తీసుకున్నాడు. గూడం వైపు పిల్లలు సార్ని చూడగానే

- దాసరి శిరీష, 9440103189

వికసించిన మొహాలతో పొట్లాలు అందుకుని, “కానేపటికల్లా బడిలో ఉంటాం సార్” అని మాటిచ్చారు.

ఆఖరుగా ఇల్లు సంగీత ఇల్లు. తన రథాన్ని ఆ గుడిసె వైపు మళ్ళీంచాడు. ఈత చెట్లూ, ఏపుగా పెరిగిన కానుగ చెట్ల మధ్య గుడెసె ఉంది. రెండు మేకలు ఎగిరెగిరి ఏవో ఆకులు నముల్లున్నాయి. చాప మీద పడుకున్న ఆకారం నీరసంగా లేచి కూర్చుని రోజూలాగానే, “ఆ దొంగబూడకా ఇల్లోదిలినప్పటి నుంచీ మాకు అగచాట్లే సారూ. మా సెల్లెల్లో కలిసి పెండ్లింట్లో బాసెన్లు తోమనీకి పోయింది బిడ్డ. ఒస్తాదిలే సారు” అంటూ చోరవగా ఇడ్డి పొట్లం అందుకుంది. చిక్కిన మొహంలో నీరసపు నవ్వు.

“సంగీత ఆక్కడ ఏమన్నా తొనొస్తుదిలే సారూ” సంజాయీ ఇస్తూ పొట్లాం విప్పి వీపు దగ్గరే ఆడుకుంటున్న కొడుకుని పిచ్చి, ఇష్టరూ తినడం ప్రారంభించారు.

గుండె బరువెక్కగా తిరిగి బండిని బడి వైపుగా మళ్ళీంచాడు. ఆఫీసు రూంలో కూర్చుని రింగవుతున్న ఫోన్ తీసి మాట్లాడి తల పట్టుకున్నాడు.

“సార్” అంది ధరణి నప్రుతగా.

“చెప్పమ్మా”

“మూడో క్లాసు ధనుంజయకి చాలా జ్యారం వచ్చింది, డాక్టర్ దగ్గరకి తీసుకువెళతాను.” పర్సీ తీసి డబ్బులు ఇవ్వబోయిన క్రిష్ణని వారించి ధరణి కదిలింది.

“ఇంత మందిలో ఈ అమ్మాయొక్కతే పిల్లల్ని దయగా చూసేది” - ఆమె వెళ్ళిన వైపు చూస్తూ నిట్టార్చాడు.

కాస్త మార్పుగా ఉంటుందని ఆ రాత్రి ఊళ్ళో ఉన్న ఒక సినిమా హలుకి సినిమాకి వెళ్ళాడు. ఇంటర్వెల్లో బయటకొచ్చాక- ఎందుకిలాంటివి తీసి జనాల మీదకి పదులుతున్నారు? ఎవరికీ సమాజం పట్ల బాధ్యత లేదు అనుకుంటూ బాధగా పాన్ షాట్ వైపు నడిచాడు. ఎప్పుడోగాని సిగరెట్ బలహీనత రాదు. సిగరెట్ అంటించి చీకట్లో ముందుకు నడిచాడు.

“సార్ ఒస్తవా?”

అక్కడే తుమ్మి చెట్ల దగ్గర ఎగురుతున్న చెంగు. కళ్ళు చిట్టించి మాశాడు. అక్కడక్కడా ఎగురుతున్న కొంగులు చాలానే కన్పిస్తున్నాయి.

“ఓ సారూ నిన్నే?” కవ్వింపు స్వరం. ఎక్కుడో విన్నట్లుగా ఉంది. పెన్ టార్చు వేసి చూశాడు.

“అమ్మా నువ్వు సంగీత తల్లివు కదా?”

ఆమె విత్తరపోతూ వెనక్కు అడుగు వేసింది. చవకరకం పాడరు, సెంట్ వాసనలు గుప్పుమన్నాయి.

“సారూ, అయ్యారా, పాపిష్టి దాన్ని. అయ్యా డబ్బులు వద్ద సారూ వద్ద” అంది.

“తీసుకుని. ఇంటికి పోమార్ప పిల్లలతో ఉండు. నీ పరిష్కార తర్వాత ఆలోచించుదాం.” తల దిమ్మెక్కి, గుండె పట్టేసినట్లయి క్రిష్ణ తన బండి వైపు నడిచి బలంగా కిక్క రాడ్ నొక్కాడు. ***

నెయ్లీక్

కల్తీ వ్యాపారం

వేటగాడు సంచిలో ఉన్న రాగులు, జొన్నలు ఆ చెట్టు కింద చల్లిన తరువాత దూరంగా వెళ్లి మరో చెట్టు వెనుక దాక్కున్నాడు.

జరుగుతున్నందంతా పావురాలతో పాటు పావురం నాయకుడు చూడసాగాడు..

“వల వేయకుండా గింజలు మాత్రమే వేసాడు నాకెందుకో ఆ వ్యక్తి మీద అనుమానం కలుగుతోంది” అంటూ వృద్ధ కపోతం వైపు చూస్తూ “నీవు వెళ్లి గింజలను నోటిలోనికి తీసుకొని ఈ చెట్టుపైకి వచ్చాక మింగాలి. ఒక వేళ అవి విషం కలిపిన గింజలయితే మన వైద్య కపోతం నిన్ను కాపాడటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు” అన్నాడు పావురం నాయకుడు.

నాయకుడు చెప్పిన విధముగా కొన్ని గింజలు నోట కరుచుకొని విశాలమైన చెట్టు కొమ్మపై కూర్చొని గింజలు

మిగింది.

“ఈ గింజలు మామూలు గింజల రుచిలా లేదు. మంచి రుచి, తీయ్యదనం కలిగి ఉంది” అంటూ ఒక్క సారిగా కొమ్మపైన పడింది. వైద్య కపోతం ఆకులతో వైద్యం చేయసాగాడు.

“విషం గింజలు మనం తింటే మన శరీరం విషం అవుతుందిగా... మనల్ని ఏమి చేస్తాడు” పావురం నాయకుడి వైపు చూస్తూ అడిగాయి కొన్ని పావురాలు.

“వాటిని నగరానికి తీసుకెళ్లి మాంసాహారపు పూటకూళ్ల ఇంటిలో అమ్ముకుంటాడు” అన్నాడు పావురం నాయకుడు.

“విషంతో కలసిన వంటలు చేసి అమ్ముతున్నందుకు రాజుగా గారు శిక్షించరా?”

“వ్యాపారస్థలలో మన వట్టం పూర్తిగా నశించింది. ఈ కల్తీ వ్యాపారస్థలను శిక్షించాలను కొంటే ఈ రాజ్యంలో వందకు డబ్బె మంది వ్యాపారులను శిక్షించవలసి వస్తుంది. ఆ వ్యాపారస్థలందరూ కలసి లంచంగా ఎక్కువ సొమ్మును రాజు గారికి చెల్లిస్తుండటం వల్ల ఆయన చూసే చూడనట్లు ఉంటున్నాడు”

“మనం ఈ వేటగాడిని శిక్షించాలి” అన్నాయి కొన్ని పావురాలు

“వెంటనే ఆ వేటగాడి కళ్ళ పొడిచేయ్యండి” కోపంతో అన్నాడు పావురం నాయకుడు.

పావురాలు చిట్టి చిట్టి ముళ్ల కొమ్మలను నోటితో ఎత్తుకొన్నాయి.

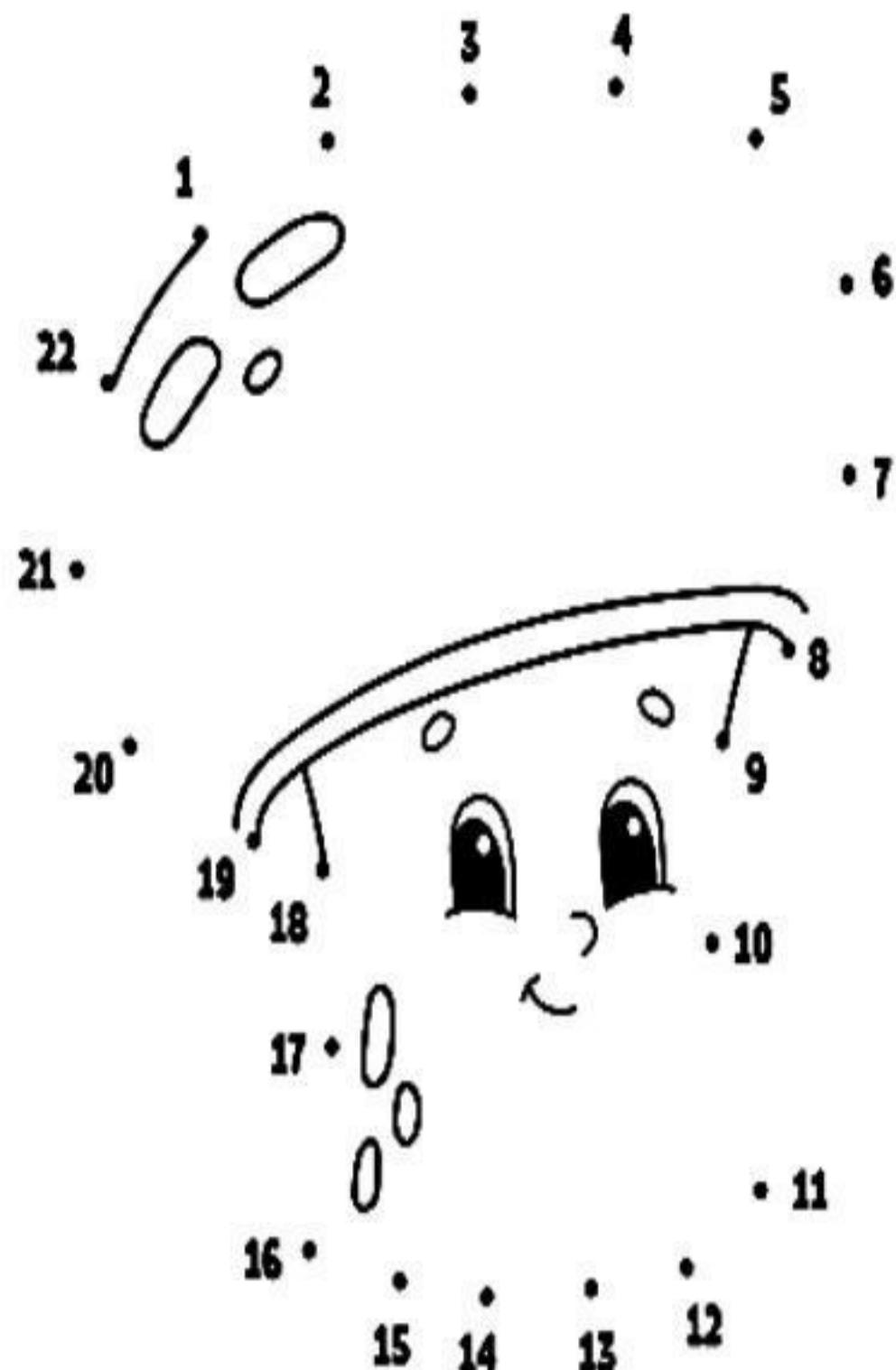
ఎంతకే పావురాలు గింజలు తినకపోతుండటంతో, వేటగాడు నిరుత్సాహంతో ఇంకొక చోట

గింజలు వేయాలి అనుకోని వెళ్లేందుకు సిద్ధమయ్యాడు. అదే సమయంలో నోటిలో ముళ్ల కొమ్మలున్న పావురాలన్నీ ఒక్కసారిగా ఆ వేటగాడిపై దాడి చేసాయి. ఎదురుచూడని దాడిని ప్రతిఫుటించలేక కళ్ళను పోగొట్టుకున్నాడు ఆ వేటగాడు

స్పృహలోకి వచ్చిన వృద్ధ కపోతం జిరిగినదంతా తెలుసుకొని “వేటగాళ్ల చాలామంది వున్నారు. ఈ వేటగాడు కాకుంటే మరో వేటగాడు వస్తాడు. ఈ వేటగాడిని శిక్షించినట్లే ఆ రాజుని శిక్షిస్తే కొత్త రాజు వస్తాడు. ఆ కొత్తరాజు కల్తీ వ్యాపారాన్ని నిరూలించడానికి అవకాశం వుంది. కల్తీ వ్యాపారం ఆగిపోతే ఇలాంటి వేటగాళ్లలో మార్పు వస్తుంది” అని చెప్పింది.

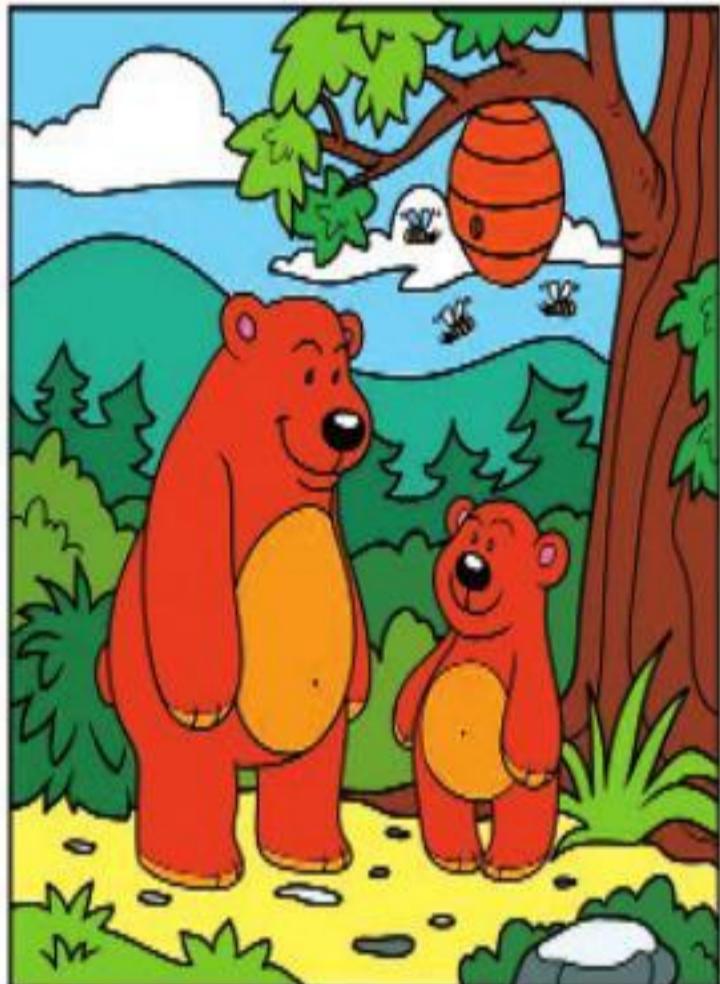
వృద్ధ పావురం చెప్పింది న్యాయమనిపించి, రాజుని ఎలా శిక్షించాలా అని పావురాలన్నీ ఆలోచించసాగాయి.

- ఓట్లు ప్రకాష్మరావు, 09787446026

చుక్కలు కలపండి పైనున్న ఆకారం పూర్తిగా లేదు. ఆ స్థానంలో చుక్కలు, పక్కన అంకెలున్నాయి. చుక్కలు కలుపుకుంటూ వెళ్లే పూర్తి ఆకారం వస్తుంది. త్రిచేద్దామా..

రంగులేద్దాం..! పక్కనున్న బొమ్మకు ఏమే రంగులు వేస్తే అందంగా ఆ రంగులతో బొమ్మను కలర్పల్సగా మార్చండి చూద్దాం..

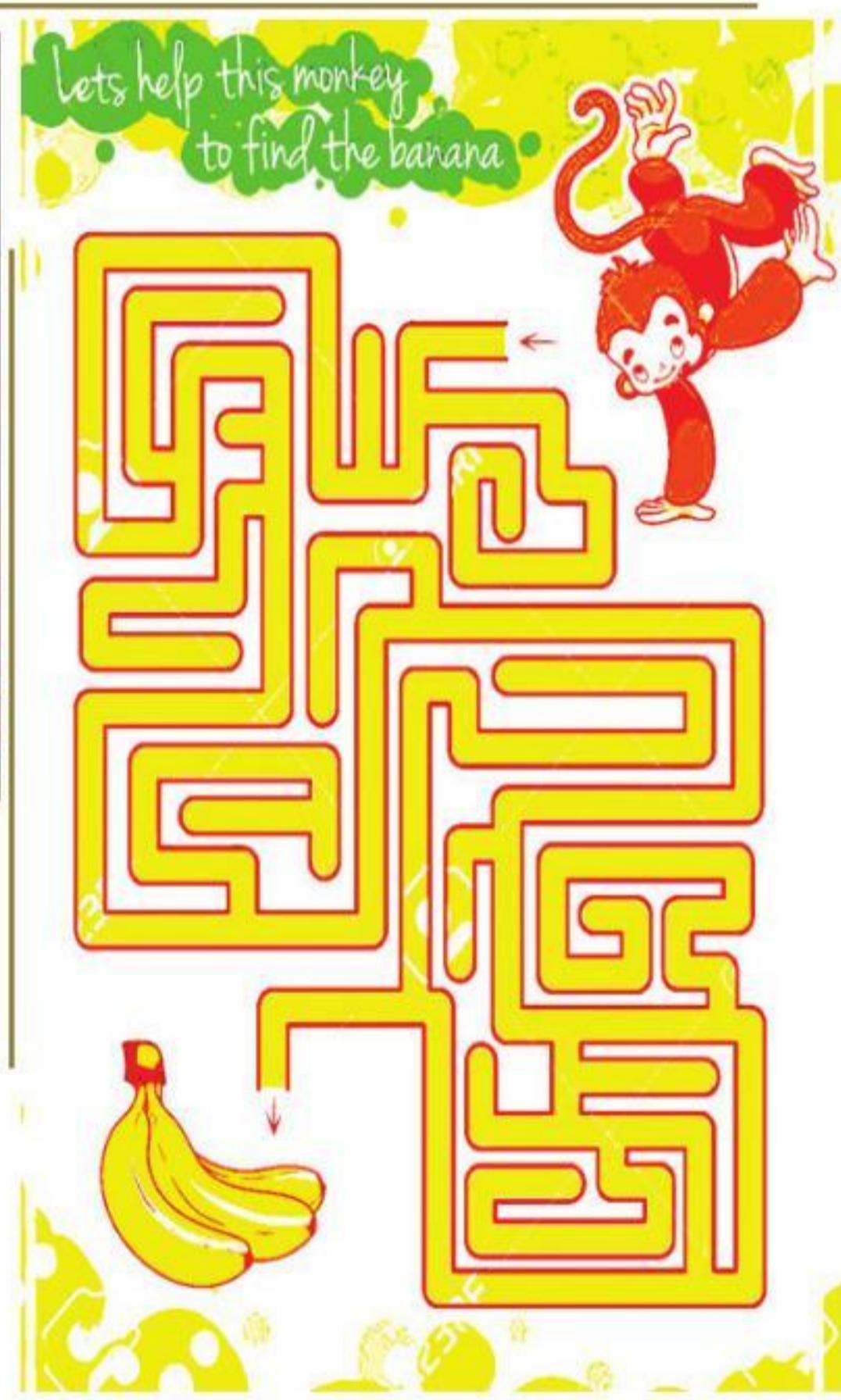

తేడాలు ఐన కనిపిస్తున్న రెండు బొమ్మలు చూడడానికి ఒకేలా కనిపిస్తున్నాయి. కాని వాటిలో ఐదు తేడాలు ఉన్నాయి. అవి ఏంటో కనిపెట్టగలరేమో ప్రయత్నించండి చూద్దాం..

పక్కన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో కోతికి అరటిపండ్లు కనపడుతున్నాయి. వాటి దగ్గరకు వెళ్ళడానికి దారి అర్ధం కావడం లేదట. ఎలా వెళ్లలో తెలియక తికమక పడుతోంది. స్వర్ణ దారేదో కోతికి చూపించండి చూద్దాం..

పుట్టి గిలఫర్
బుడ్జోడి తెలివి - 11

నాకు
పెద్ద 1,2,3, లు వచ్చేశాయి,
ఎవరైనా
చిన్న 1,2,3 లు నేర్చరా!

రాలిపెతున్న అక్షరాలు

- కోట్ల వనజాత, 9985617643

కథ

“ఇంకో టీ చెప్పునా...”

“వద్దు... వద్దు. ఇప్పటికే చాలాసేపైంది సీట్లోంచి వచ్చి”

“నీ సీటెవడూ ఎత్తుకుపోడులే...”

“ఎత్తుకుపోరు గానీ... ఎత్తిపోతున్న వాటిని ఏం చేస్తున్నాం”

“.....”

“చూస్తున్నాం... నిస్పహయంగా. అంతే”

ఇంతలో ఏదో మెనేజ్ వచ్చినట్టుంది జగన్కు. కాజువల్గా ఓపెన్ చేసినవాడల్లా మెనేజ్ చదివి సీరియస్‌గా పార్ట్యూంగ్ వైపు పరిగెత్తాడు.

నేనూ వెనుకనే పరుగెత్తా.

“నీ ఆర్టికల్ సగంలోనే ఉంది. పూర్తి చేయవా...”
అడుగుతున్నా అదేం వినిపించుకోకుండా,

“నునందా... వసంతకు ఆరోగ్యం బాగాలేదట. నేను వెళ్లాన్నా: ఆర్టికల్ పక్కకుపెట్టి ఈ రోజుకు ఏదో ఒకదానితో ఫిల్ చెయ్య” అంటూ కారును రోడ్డు మీదకు పరిగెత్తించాడు

నిమిషంలో.

ఈసురోమంటూ వచ్చి సీట్లో కూలబడ్డాను గానీ మనసంతా చేదు తిన్నట్టు అయ్యంది. నిన్నమొన్నటిదాకా కలిసి పనిచేసిన అందరం...

ఫోర్ట్ ఎస్టేట్‌తో పెట్టుకోవద్దని ఎవరినైనా ఎదిరించగలిగే వాళ్ళమనుకునే ఇరవై ఏళ్ళ కిందటి యువతరం... నేడు అటూ ఇటూ కాని నడి వయస్సులం.

కరోనా పేరుతో సోదర ఉద్యోగుల మీద వేటుపడుతున్నా కత్తి ఇంకా మన దాకా రాలేదని సంతృప్తిపడుతున్న మిగిలి పోయిన అక్షరాలం. జగన్ డెస్క్ ఓపెన్ చేసి, ఈ మధ్యనే రాసిపెట్టుకున్న ఇంకో ఆర్టికల్ గబగబా సిస్టంలో ట్రైప్ చేసి ప్రింటింగ్‌కు పంపేసరికి సాయంత్రమైంది. ప్రూఫరీడింగ్ సరేసరి.. సిటీబస్సులు లేవు. ఒశ్శ దగ్గర పెట్టుకొని స్మూచీ నడపాల్చిందే. తొందరగా బయల్దేరాలని ఏరోజుకారోజు అనుకోవడమే. లేటుకాక తప్పదు. పోలీసులు ఆపక తప్పదు. వివరణలతో ఇల్లు చేరేసరికి ఒంటరి విచారాలూ తప్పవు. జగన్కు ఫోన్ చేద్దామా అనిపించి... డిస్ట్రిబ్ అవుతాడేమోనని మానుకున్నా. ఏమైతే అయిందని రాత్రి పదిగంటలకు చేసా. చాలా స్థిరమైన స్వరంతో మాటల్డాడే జగన్ ఆవేదన, ఆక్రోశం, టెస్సన్, దుఃఖం కలగలిపిన గొంతుకతో

“నునందా... ఈ రోజు వరకు నేను ప్రముఖ జర్వీస్సును. నా పేరు ఎంతో మంది తెలుసు అనుకొని విరపీగేవాడిని. కాని ఈ రోజు వసంత్ ఆయాస పడుతుంటే... ఒక్క హస్పిటల్ కూడా వసంత్ను చేర్చుకోలేదు. ఎక్కు గుమ్మం దిగే గుమ్మంలాగా ఏడ్చించారు తెలుసా! నేనెందుకూ పనికిరాని వాడినయ్యానంటే నమ్మి. చివరికి మన మేనేజ్‌మెంట్‌లో ఒకరు ఫోన్ చేస్తే ఈ హస్పిటల్ చేర్చుకున్నారు. ఐయామ్ నథింగ్ టు డే. ఘర్ మై వసంత్ అయామ్ నథింగ్ టు డే...” ఫోన్ పెట్టేసాడు.

* * *

తెల్లూరేసరికి ఫోన్... వసంత్ ఇకలేడని.

ఆఫీసుకు వెళ్లేముందే వాళ్ళింటికెళ్లా.

పోలీసులూ, కొద్దిమంది స్నేహితులు, అతి కొద్దిమంది కుటుంబ సభ్యులు... అందరూ శవానికి దూరంగా. ఒకసారి ఇంటోకి తొంగిచూస్తే పట్టుమని వంద రూపాయల విలువైన

వస్తువేదీ కనిపించదేమో... వాళ్లావిడ కట్టుమిషన్ తప్ప. అంత చిన్న ఇంట్లో పెద్ద లైబ్రరీ. పది, పన్నెండు ఏండ్ పాప, బాబు ఉన్నట్టున్నారు. తల్లిని చూస్తూ దుఃఖిస్తున్నారు. బైటికొచ్చాను. స్వతంత్ర దేశంలో చావు కూడా పెళ్లిలాంటిదే బ్రదర్ అన్నాడు ఆశ్రేయ. కానీ ఈ రోజున చావులు దిక్కుమాలిన చావులైనయి. చూసేవాళ్లు లేరు. ఎడ్స్ట్రోవాళ్లు పరిమితం.

“కరోనా కాదట, హార్ట్‌ప్రోక్ అంట” అంటున్నారెవరో, పక్కింటి వాళ్లనుకుంటా.

“అయినా శవాన్ని ఇంతదాకా ఎందుకు తేనిచ్చారు?” ఇంకోకరి మూత్రి విరుపు వ్యాఖ్యానం.

ఆఫీస్ కొచ్చి సీట్లో కూర్చున్నా. తలనొప్పిగా ఉంది. అన్ని సీట్లలో వసంతే కనిపిస్తున్నాడు. సిన్నియర్ సబెడిటర్. చాలా మందికి ఫోన్స్ రైటర్. ఎన్నో విషయాలు సాధికారికంగా మాట్లాడేవాడు. ఇప్పుడు లేపితే చావును కూడా వర్ణించే సామర్థ్యం ఉన్నవాడు. “శవదర్శనమూ శివదర్శనం లాంచించే ఎక్కువనేపు నిలబడనివ్వరుగా” అనేవాడు, విషపి మరణాలు జరిగినపుడు.

నాకో వెరి నవ్వొచ్చింది. అతని రాతలెంత గుంభనమో చావు అంత గుట్టుగా అయింది. రెణ్ణెల్ల కింద ఉద్యోగం పోయినా... మొన్నటివరకూ ఆఫీస్ కు వస్తూనే వున్నాడు. లైబ్రరీలో పుస్తకాలు పురుగులా తొలుస్తూనే ఉన్నాడు. పుస్తకాలు కొని చదవమని చేపే ఉత్తమ పారకుడు తను. పేరుకు సబెడిటరే అయినా కాలమ్స్, ఫీచర్స్ అన్నిటిలో వేలు పెట్టినిచ్చే వాళ్లం. దాంతో కొన్ని ఏకపక్క వ్యాసాలూ, విన్యాసాలు తోసిపుచ్చే వాడు. మేనేజిమెంట్ కు అవతల మొహమాటాలూ. ఈయనేమో కొరుకుడుపడని ఇన్చార్జి. అప్పటికప్పుడు కాకపోయినా మనసులో పెట్టుకునే వుంటారు... అందుకే తొలగింపు లిస్ట్లో వసంత్ పేరు మొదటిదయ్యింది.

* * *

నాలుగు రోజుల తర్వాత జగనోచ్చాడాఫీన్క. మొఖమంతా పీక్కుపోయింది. నాకెలా పలకరించాలో తోచలేదు.

“వసంత్ ను జాగ్రత్తగా సాగనంపావా మిత్రమా” అన్నానింకా ఏం మాట్లాడాలో తోచక.

“బాగా ఆకలిగా ఉంది. నీ లంచ బాక్స్ నేను తినేస్తా. నీకు ఆర్డర్ పెడతా” అన్నాడు.

“సరే పద” అని నేనూ రెస్ట్రోరాం వైపు నడిచాను. ‘తిన్నాక స్థిమితపడ్డాడు. నాలుగు రోజుల్లుంచి నిద్ర సరిగా లేదు. తిండి తింబే అరగడని భయం. రాత్రి బాగా పడుకొని పొద్దున్నే లేచి డైరెక్ట్ గా ఆఫీస్ కే వచ్చాను.” నేనడగకపోయినా చెప్పుకుపోతున్నాడు.

క్రమంగా గతంలోకి జారిపోతున్నాడు అలా... అలా... తన మాటల్లోనే...

* * *

ఇద్దరిదీ ఒకే ఊరు. ఒకే ఈడు. ఒకే క్లాసు. ఒకే కులం కాదు. అందుకే ఊర్లో నాలుగు రోడ్స్ కూడలిలో కన్నా ఊరి చివరి

చెరువుగట్టు మీద సంకేతాలు చెప్పుకునే ప్రేమికుల్లు కలుసుకునే వాళ్లం. మా తాలూకాలో ఉన్న ఒకే ఒక డిగ్రీ కాలేజీలో జ్ఞానధారలు పెనవేసుకుంటూ చదువుకున్నాం. మొదటి నుండి వసంత్ పుస్తకాల పురుగు. నాక్కాస్త బద్దకం. చదివిందంతా నాతో చర్చించేదాకా వదిలేవాణికాదు. అతనిది

జ్ఞానం, నాది తర్వం. విషయాన్ని చీల్చిచెండాడేదాకా వదిలేది లేదు.

ఊరుబాటు, పోరుబాటు, అడవీ, అంతరిక్షం, సెంట్రల్ బడ్జెట్, స్టోట్ పాలసీ... ఒక్కటి కాదు, రెండుకాదు సమస్తం చర్చనీయాంశాలే. డిగ్రీ

అయిపోయాక వసంత్ టీచర్ అవ్వాలనుకున్నాడు. కానీ నా బలవంతం మీద మాస్ మీడియా కమ్యూనికేషన్స్ అండ్ జర్జులిజంలో మాస్టర్ చేసాడు. అందులో తనే గోల్డ్ మెడలిస్ట్.

తర్వాత తను మా తాలూకాలో విలేకరి కొలువులో, నేను ప్రైధ్రాబాదీలో సబెడిటర్గా కొనసాగాం.

మా స్నేహం ఎప్పటికే నిత్య వసంతమే. మొదట్లో ఎక్కువగా ఫోన్లు లేనపుడు ప్రతిక్కంగా కలిసినపుడో ఉత్తరాల ద్వారానో మాట్లాడుకునేవాళ్లం. చాలా నిష్పర్షగా చేప్పేవాడు... పత్రికా ప్రపంచం ఎంత మాయాలోకమైందో. తను రాసే నిక్కచ్చి వార్తలను చూసి జిల్లా ఇన్చార్జి పిలిచి చెప్పాడట... బాబూ ఫలానా పార్టీ వాళ్లు మన పత్రికకు చాలా కావలసిన వాళ్లు. కొంచెం చూసుకొని రాయమని. ఇంకో పత్రికకు మార్కాడు. అక్కడా అంతే. వార్తను తుంచటం, పెంచటం, వక్రీకరించటం, విరచటం- విషపుగాలి వీచటం, బురద జల్లటం. సత్యమైన అక్షరమే ఆయుధమైన తనకు ఇవేమీ సాధ్యం కాలేదు. అట్లా నాలుగేండ్లు గడిచినయి. ఇట్లా వినడని నేను పనిచేస్తున్న పత్రికలోనే తను తాలూకా ఇన్చార్జిగా పెట్టించి నాకు చెప్పుకుండా ఈ పత్రికను వదలొడ్డని వాగ్గానం తీసుకున్నా.

నాలుగేండ్లు గడిచినయి. ఇంట్లోవాళ్లు బలవంతం మీద పెళ్లయింది. భార్యకు కుట్టుపని వచ్చని సంతోషించాడు. వప్పు సంపదలూ, వస్తు సంపదలు ఏమి లేకపోయినా పుస్తకాలు మాత్రం కొని చదివేవాడు. ఏదైనా మాట్లాడేవాడు. ఎంతైనా రాసేవాడు సాధికారికంగా.

ఒకసారి ఒక కేంద్రమంత్రి మా ప్రాంతంలో పర్యాటిస్తున్నాడంటే ప్రైధ్రాబాద్ నుండి సీనియర్ జర్జులిస్ట్ని పంపిస్తామన్నరు కవరేజికి. అవసరం లేదు, వసంత్ చూసుకుంటాడని చెప్పాను నమ్మకంగా. నా నమ్మకం నమ్మకాలేదు. స్థానిక సమస్యల మీదనే కాదు ఆ రోజు రెండు మూడు రాప్టోల్లో ఉన్న రాజకీయ అనిశ్చితి గురించి, అంతర్జాతీయ పరిణామాల గురించి కూడా ప్రశ్నించి, సమాధానాలు రాబట్టి ‘చౌరా!’ అనిపించుకున్నాడు. వసంత్ పేరు మారు

ప్రోగ్రామ్ కున్నారు. అభినందించారంతా మనస్యుర్మిగా. అతని

“ప్రపంచం వేగంగా మారుతుంది. నువ్వు కూడా మారాలి” అని బోధించానోకసారి.

“విధివిధానాలు, విందు విలాసాలు మారినంత మాత్రాన విలువలు మారవు” అన్నాడు.

“ముందు నువ్వే మారాలి” గట్టిగా కసిరాను. కాన్త నొచ్చుకున్నాడు.

“అవును పోర్ట్ ఎస్టేట్ ఇది. తలుచుకుంటే సమాజాన్ని రియల్ ఎస్టేట్గా మార్చి సంపాదించుకోవచ్చు, ఎవరికి ఏ నష్టం లేకుండానే”

నాచైపు ఆశ్చర్యంగా చూసాడు— నువ్వేనా మాట్లాడుతున్న దన్నట్లు. నాకు కాన్త సిద్ధింది. అయినా తగ్గడల్చుకోలేదు.

“అవును. ఒక అక్రమార్జనపరుణి పట్టుకొని నీ విషయాలన్నే నాకు తెలిసాయని, కనుస్నెగ చేస్తే చాలు... నీ జీవితం గాడినపడ్డుంది. ఎట్టాచ్చి నువ్వు పాటించాల్సింది నిశ్శబ్దం”

నా జ్ఞానబోధ నచ్చలేదు తనకు. విరుచుకుపడ్డాడు నా మీద. నువ్వింతలా మారిపోతావనుకోలేదన్నాడు.

“ఇసుక లారీలకో, దొంగ కలప రవాణా లారీకో, చౌక బియ్యం లారీకో అడ్డం తగిలి వసూలు చేసుకునే రిపోర్టర్ సోదరులకూ నీకూ తేడా ఏముందని తిట్టిపోసాడు. వాళ్ళన్నా ఆ వాహనాలు మీదంగా పోనిస్తే చచ్చిపోతున్నారు. మరి తమరో...” అన్నాడు.

తలపట్టుకోవడం నావంతయ్యింది. ఎక్కుపెట్టిన బాణం తను. తగ్గేదే లేదు.

ఇలా కాదని బలవంతంగా ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాకు పంపించాను తనను. ఒక రోజు సడన్గా నాకు పోన్ చేసి “మీడియా యాజమాన్యాలు ధనవంతమైనవి కదా. ధనవంతుల పిల్లలు విలేకరులైతే బాపుందేది” అన్నాడు.

“ఎందుకలా” అన్నాను అయ్యొమయంగా. “ఎందుకంటే వార్తకు డబ్బుతో పనిలేదు. డబ్బుకే వార్తతో పనుంది” అన్నాడు.

ఏదో ప్రస్తుపన్నో అన్నాడేమోలే అనుకుని లైట్ తీసుకున్నా. తర్వాతెలిసింది, ఉద్వోగం మాని ఊరికి చేరాడని.

పనికల్పించుకొని మరి ఊరికిపోయి చూడ్డును కదా... అప్పటికే వ్యవసాయంలో వేలుపెట్టి, తీరికగా భార్యతో పాటు సరదాగా బట్టలు కుడుతున్నాడు. నాకు చాలా బాధేసింది — వాడి మానాన వాళ్ళి టీచరన్నా కానీయకపోతిని, మీడియా జ్ఞానిని చేసి ఎం సాధించానబ్యా అని. ఇట్లా కాదని కొన్ని ఆర్థికల్నీ వాడిచేత రాయించి నా పేరు మీద అచ్చేయించుకున్నా. నాకు ప్రమోషనొచ్చి పోలాడా పెరిగింది. ఇంకా వాడు ఆగిపోవడం నేను వసంతకు చేసే ద్రోహమని తలంపుకొచ్చి, వాడిని కుటుంబంతో సహా ప్రైమర్ రప్పించా. సబెడిటర్గా పని చేస్తూనే మనకు లివింగ్ లైబరీ అయ్యాడు. రెండు చేతులా పని చేస్తూ ఒక చేత్తో జీతం తీసుకున్నాడు. చాలకపోతే భార్యతో

కలిసి బట్టలు కుట్టాడని నాలాంటి కొద్దిమందికే తెలుసు. సగం జీతమిచ్చినా తీసుకునేవాడేగానీ ఆ కాన్త సాయమూ చేయలేక పోయాను.

జగన్ వసంత గతాన్ని తవ్వి నా ముందు కన్నీళ్ళగా కుపు పోసాడు. మరిపుడెలా బతకాలి వసంత కుటుంబం?

నా కళ్ళముందే మాయమైన ఒక్కడి గురించే అడుగుతున్నా గానీ, నా మనసులో సంఘటితం కాలేని నిబంధనల మేరకు కట్టుబడి ఉద్యమించలేనీ, ఏ ఆర్థిక భద్రతలేని జీవులెన్నో కనబడ్డున్నాయి ఈ మీడియా జగత్తులో.

“సునందా... నీకు తెలియందేముంది? వసంత రాసిన ఎన్నో పేజీలు నన్నివ్వాళ్ళ అందలం ఎక్కించాయి. అందుకే వసంత చెయ్యి నేను విడవదల్చుకోలేదు. వాడి పేరు మీద పది లక్షలు

ఇన్నారెన్ చేశానెప్పుడో. ఈ రోజే ఏజెంటుకు సమాచారం ఇచ్చా. ఈ వారంలోనే వసంత భార్యకు పది లక్షలు ఇప్పించగలుగుతా. వాళ్ళ పిల్లలను చదివిస్తా. వాళ్ళ ఇక్కడే ఉన్నా, ఊరికి వెళ్లినా వాళ్ళ బాగోగులకు నాది పూర్తి బాధ్యత. ఇందులో తేడా వస్తే నా కాలర్ పట్టుకో” ఎమోషనల్ అయ్యాడు జగన్.

ఇంతలో ఆర్థర్ చేసిన భోజనమైచ్చింది. నేను తింటుంటే రెండు చీటీల్లాంటివి జగన్ చూపించాడు. ఒకటి పదిహేనేళ్ళ కింద వసంత రాసిన ఉత్తరంలో ఒక భాగం. ‘మిత్రమా! వార్తంటే సత్యస్వరూపం. దానికి గుడ్డితనం, గూనితనం, కుంటితనం, తలలేనితనం ఉండకూడదు. నిటారుగా నిలబడే వార్త.’

ఇంకోక కాగితం చిన్న చీటిలాగుంది. ఐసియులో రాసిందట.

“అక్కరం కాగితం మీద నుండి రాలిపోతుంది కుంచించుకుపోయి ఎలక్ట్రానిక్ డబ్బులోకి వెళ్లిపోతుంది అక్కరాన్ని నమ్ముకున్న సైనికులంతా ఈ అక్కరపు ఉట్టికి ఎగరలేరేమో....”

జగన్ కండ్లు తుడుచుకున్నాడు.

“పోనిలే జగన్! వసంత కుటుంబాన్ని ఆడుకోవడానికి నువ్వు పూనుకున్నవ్. సంతోషం. అందరికి నీలాంటి స్నేహితులుంటే ఎంత బాగుండు. లేదా వసంత అన్నట్లు విలేకరులంతా డబ్బుస్వాళ్ళతే ఎంత బాగుండు.”

పొద్దున్న లేచి స్వాస్థపేర్ చూడ్డునుగడా తెల్లకాగితం! అక్కరాలన్నీ రాలిపోయి కుపుపడి ఉన్నయి. నేను కెవ్వుని అరిచి... “అదేంటి అక్కరాలన్నీ పేర్ మీద నుండి ఎట్లా రాలిపోయినయి?” అన్నానేమో...

“వసంత రాలిపోలే అట్లనే రాలినం” అన్నయివి.

కొన్ని అక్కరాలు మాత్రం పక్కనే ఉన్న లాప్టాప్లోకి, సెల్ఫోన్లోకి చీమల్లా పాకి ఎక్కుతుమై. నేను కెవ్వుని అరిచానేమో... నాకు మెలకువోచ్చింది.

**

సైన్స్ వెలుగులు

అక్షరీకలంచిన కె.బి.గోపాలం

చీకటి ఉంటేనే వెలుగు విలువ తెలుస్తుంది. ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకోవాలని ప్రయత్నించకుండా మనమంతా చీకటిలో బతుకుతున్నాము. శాస్త్రవేత్తలు పంచిన వెలుగులు వాస్తవాలు మనం తెల్పుకోవాలి. సైన్స్ చరిత్రను అక్షర బధం చేసిన ఈ గ్రంథ రచయిత ఎన్నో సైన్స్ సంగతులు.. అశేష పాఠక లోకానికి దశాబ్దాలుగా అందిస్తునే ఉన్నారు.

ఈ ప్రపంచం లేదా విశ్వం పుట్టినప్పుడే సైన్స్ కూడా మొదలైంది. గాలి, నీరు, గ్రహాలు, సక్కటాలు ఉన్నాయంటే అదంతా సైన్స్.

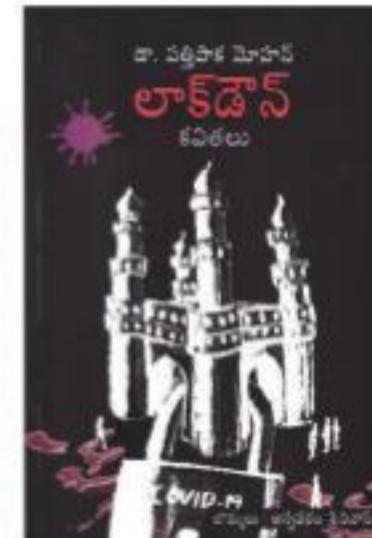
జన్మశాస్త్ర పితామహుడు గ్రైగార్ మెండల్ తన పరిశోధనలను చర్చి ఆవరణలో జరిపాడు. బాచి లోనియన్లు కనుగొన్న ఎన్నో విషయాలను ప్రపంచమంతా వాడుకుంటున్నారు. జ్యోతిష్యం అన్నది ఆధునిక విజ్ఞానంలో భాగం కాదు. నాగరికతలో సైన్స్ కూడా ఒక భాగం. 5000 సంవత్సరాల నాటి నుంచి చైనా, భారతదేశంలో ప్రజలు నగరాలు, పట్టణాలు ఏర్పాటు చేసుకొని జీవించారు. భారతీయ వైద్య గ్రంథాలు క్రీ.పూ. 200 నుంచి క్రీ.శ. 600 సంగా మధ్య రాసినవి. పదార్థ నిర్మాణానికి పంచభూతాలు ఆధారమని భారతీయులు నమ్మారు. నక్కత, సూర్య చంద్రుల కదలికలను భారతీయులు ఖచ్చితమైన లెక్కలు వేశారు. క్రీ.శ. 505లో వరాహమి హరుడు ఈ రంగంలో ఎంతో కృషి చేసాడు. గ్రీకు నాగరికత క్రీ.పూ. 600 నాటి నుంచి మొదలయింది. గ్రీకు చరిత్రకారుడు హారోడోటస్ (క్రీ.పూ. 485-425) థెల్స్ అనే తాత్పుతుడు (క్రీ.పూ. 625 - 545) అనాగ్నిమాండర్ (క్రీ.పూ. 611 - 547) క్రీ.పూ. 420 నాటి డెమోక్రిటస్, క్రీ.పూ. 100 నుండి 55 మధ్య జీవించిన “లుక్కేబియన్”, క్రీ.పూ. 330 నుండి 260 సంవత్సరాలనాడు జీవించిన “యూక్లిడ్”, “ఎరతోస్సిన్” (క్రీ.పూ. 284 - 192) టూలెమి (క్రీ.పూ. 100 - 178)ల కృషి మనం తెల్పుకోవాలి. సోక్రటిస్, ప్లైటో, అరిస్టోటెల్ కన్నా ముందు కాలంవాడైన “హాపోక్రేట్స్” (క్రీ.పూ. 460)ల సైన్స్, విజ్ఞాన, వైద్య రంగాల కృషి ఎంతో ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది. 1796లో ఎడ్వర్డ్ జెన్సన్ స్టూల్ పాక్స్కు మందు కనుగొనడం జేమ్స్ వాట్ ఆవిరి యంత్రం (1736 - 1819) కనుగొనడం నీల్స్ బోర్, రూథర్ ఫోర్ట్ల భౌతిక శాస్త్ర కృషి నుంచి ఐస్ట్రోన్ల దాకా వివరించారు రచయిత. కదిలేఖండాల చరిత్ర ఆసక్తి కల్పన్నట్టుంది. జన్మశాస్త్రాన్ని పరిశోధించిన మెండల్ (1822 - 84) కృషి- మానవుల గతంపై పరిశోధనలు .. బాబేజ్ (1792 - 1871) కంప్యూటర్ దాకా విషయాలు .. విశ్వ విజ్ఞాన రహస్యాలు.. సమగ్రంగా అధ్యాత్మంగా అందించిన గోప్త గ్రంథం ఇది. ప్రతి ఇంటా తప్పక ఉండాల్స్సిన గ్రంథం రాసిన గోపాలం అభినందనీయులు.

(సైన్స్ వెలుగులు నాటి నుండి నేటి వరకు, రచయిత : కె.బి.గోపాలం, పేజీలు : 328, వెల : రూ.350/-, ప్రతులకు : నవతెలంగాణ పబ్లిషింగ్ హాస్, ఎం.పెచ్ భవన్ - ప్లాట్ -21/1, అజామాబాద్, ఆర్.టి.సి. కళ్యాణ మండపం వద్ద ప్రైదరాబాద్-20. ఫోన్ : 9490099378/373/350)

- తంగిరాల చక్రవర్తి, 9393804472

సమీక్షలు

అందుకున్నాం

లాక్డోన్ (కవితలు), రచయిత : డా.పత్రిపాక మోహన్, పేజీలు : 58, వెల : రూ. 75/-, ప్రతులకు : సెక్రెటరీ, మానేరు రచయితల సంఘం, 5-4-47, పత్రిపాక వీధి, సిరిసిల్లా - 505301, సెల్ : 9811239219

అంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయ

ప్రయోగాలు (1952-

2020), రచయిత :

డి.వి.వి.వి.శర్మ,

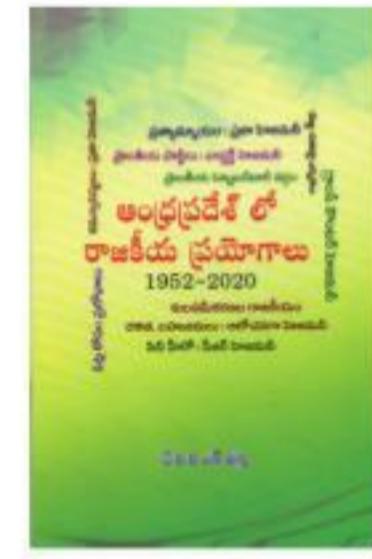
పేజీలు : 70, వెల :

రూ.30/-, ప్రతులకు :

డి.వి.వి.వి.శర్మ

34-20-3, బొమ్మల వీధి,

తమికు - 534211

మిస్టర్ బాలు (నవల), రచయిత : అమ్మద్, పేజీలు : 120, వెల : రూ.100/-, ప్రతులకు : మహమ్మద్ అమ్మద్ అలీ, 11-3-209, రోడ్ నెం.7, శ్రీ వెంకటేశ్వర కాలనీ, సరూర్నగర్ - 35

గడప దాటని యుద్ధం

(కరోనా నానీలు), రచయిత : కోట్ల

వెంకటేశ్వరరెడ్డి, పేజీలు :

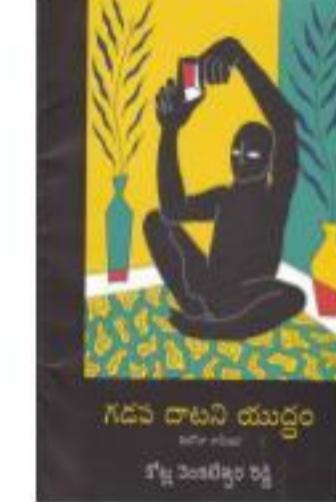
58, వెల : 120,

ప్రతులకు : ధ్వని పబ్లికేషన్స్,

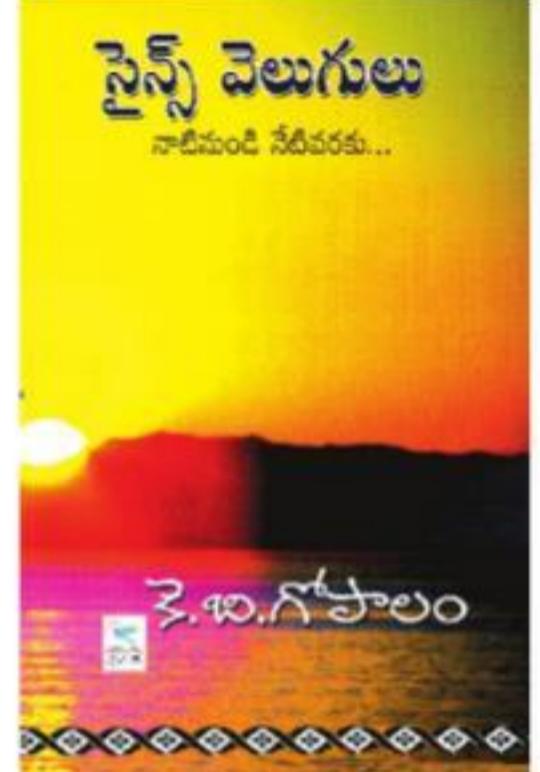
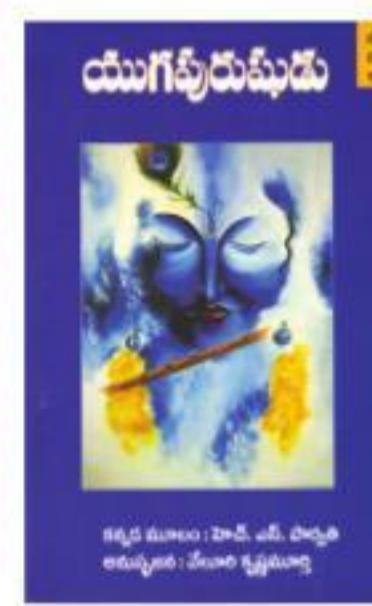
కవి జనార్థయం,

7-5-297, లక్ష్మి నగర్ కాలనీ, మహబూబ్

నగర్ - 5909002, సెల్ : 9849444944

యుగపురుషు (నవల), కన్నడ మూలం : పె.చ.వి.పార్వతి, అనువాదం : వేలూరి కృష్ణమూర్తి, పేజీలు : 216, వెల : రూ.150, ప్రతులకు : ఆన్ని ప్రముఖ పుస్తక దుకాణాలలో..

420 నాటి డెమోక్రిటస్, క్రీ.పూ. 100 నుండి 55 మధ్య జీవించిన “లుక్కేబియన్”, క్రీ.పూ. 330 నుండి 260 సంవత్సరాలనాడు జీవించిన “యూక్లిడ్”, “ఎరతోస్సిన్” (క్రీ.పూ. 284 - 192) టూలెమి (క్రీ.పూ. 100 - 178)ల కృషి మనం తెల్పుకోవాలి. సోక్రటిస్, ప్లైటో, అరిస్టోటెల్ కన్నా ముందు కాలంవాడైన “హాపోక్రేట్స్” (క్రీ.పూ. 460)ల సైన్స్, విజ్ఞాన, వైద్య రంగాల కృషి ఎంతో ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది. 1796లో ఎడ్వర్డ్ జెన్సన్ స్టూల్ పాక్స్కు మందు కనుగొనడం జేమ్స్ వాట్ ఆవిరి యంత్రం (1736 - 1819) కనుగొనడం నీల్స్ బోర్, రూథర్ ఫోర్ట్ల భౌతిక శాస్త్ర కృషి నుంచి ఐస్ట్రోన్ల దాకా వివరించారు రచయిత. కదిలేఖండాల చరిత్ర ఆసక్తి కల్పన్ ఇది. ప్రతి ఇంటా తప్పక ఉండాల్స్సిన గ్రంథం రాసిన గోపాలం అభినందనీయులు.

తత్త్వ కోడి

నేను నీకు మట్టినిచ్చాను
మృత్తికలో దాగిన ఆకలి మర్యాదన్న విప్పిచెబుతూ
నా దేహాన్ని చీల్చిన ప్రతిసారీ
పచ్చి బాలింతనై పాలు తాపాను.

నేల నీకిప్పుడు పచ్చ నోట్ల కట్టల పసిడి కల
ఆకుపచ్చని అందాలు చిదిమి
కాంక్రీటు గిల్లు నగల కాంతులను పొదిగి
అన్నం పెట్టే మన్నను అమ్మకపు బొమ్మను చేసావు.

నేను నీకు నదుల నిచ్చాను
దేహ దాహలు తీర్చి - మోహ మలినాలు తుడిచి
ప్రవహించిన చోటల్లా పచ్చని పందిళ్ళు వేసే
ప్రాణ దాతను నీ ముంగిట పరిచాను.

నది నీ మదికిప్పుడు...

ఉచితంగా వ్యర్థాలను తరశించే తరంగిణి
కలుషిత ఆలోచనల మానవ మకిలి నంతా కుమ్మరించి
కల్పాలను కడిగే నదిని
కాల కూట విష కూపంగా మార్చావు.

నేను నీకు అడవుల నిచ్చాను.
తరులతో, గిరులతో - పారేటి రుఱులతో
ప్రత హరితపు పోయలతో - పట్టల పాటల లయలతో
జీవన మొక ఆకు పచ్చని కలలా అలరారాలని
వన వసంతాన్ని కానుకిచ్చాను.

అడవి నీ కంటి కిప్పుడు...

ఖనిజాలను కడుపులో దాచుకున్న ఖజానా
నీ కానుల కల్దాల చూపులకు
కానలు... కాలుతున్న స్నాన మంటలు
గిరులు... దేహలు చీలి,
భవంతులను వెలిగిస్తున్న దేదీప్య కాంతులు
అరణ్య గర్భంపై సాగుతున్న నీ రణానికి

ఐ ఎంం కపిత్వం

గహన క్షతగాత గానాల విలవిలలు
మనిషి నా మానస పుతుడని
ఇంకెన్నిచ్చాను నీ కోసం...

చీకటి దారుల్ని చీల్పేందుకు
సూర్య చందుల్ని రెండు నేత్రాలు చేసాను.
బతుకు గాయాల్ని మాన్యేందుకు
పూలు - పరిమళాలను పంచాను.
మంచు కొండలు - ఘైదానాలు
తలెత్తితే తశుకులీను నక్కిత రత్నాలు
వీటిని అద్దుకొని అందాలు దిద్దుకున్న ఆకాశ సోయగాలు
రంగుల హరివిల్లులు - వెన్నెల చిరు జల్లులు
జీవిత మొక సుందర సందన వనమవ్వాలని
ఎన్ని సౌందర్యాలను నీ ముందు గుమ్మరించాను.

ప్రకృతి నీకిప్పుడు... తెగ్గేసుకున్న బొడ్డు తాడు సంబంధం
కళ్ళాపై కమ్ముకున్న సంపదల పొరలతో
అందాలు చూడలేని అంధుడవయ్యావు
కళాత్మకత ఎండి ఎడారైన మనసుతో
పరిమళాలను మోయలేని పాడవయ్యావు
పాంచ భౌతిక పరమానందాల పారవశ్యాన్ని పాతరేసి
ప్రాకృతిక విధ్వంస యుధ్యాన్నాదివయ్యావు.

నేనెన్ని పోచ్చరికల సందేశాల సంకేతాలు పంపినా
గతి తప్పిన నీ మతిని సవరించుకోలేక
చిత్తిని పేర్చుకుంటున్నావు.

తల్లిని వీడి తల్లిడిల్లుతున్న ఓ నా కోడి పిల్లా...
అమ్మ ఒడిలోకి తిరిగి రా...
ఆధునికత మురికిని కడిగేసి... ఆదివాసీ తత్త్వబోధ చేసి
అడుగులకు జీవన సౌందర్య తొడుగులను తొడుగుతాను.
నవ నవోన్నేష్ట నాగరికతలను కొత్తగా నేర్చుతాను.

- గాజోజు నాగభూషణం, 98854 62052

బాధల జడివాన

మూగ భాషను మనసుతో వింటూ
బతుకు వ్యాకరణంలో
క్రియా వాక్యాన్ని వెతుక్కుంటూ
అలసిపోయాను -
నన్ను నేను
ప్రత్యేకంగా పరిచయం
చేసుకోవాల్సిన అవసరం
ఇప్పుడేమి లేదు

స్వప్నాల్లో మునిగి తేలుతూ

ఆశల నింగికేగిన మట్టివాసనల్ని	గెలుస్తూ-ఒడుతూ
ఆవాహన చేసుకుంటూ పరావర్తనమై	బాధల జడివానలో తడుస్తూ
ముక్కలైన కనురెప్పలమై	అపరాధభావనల తెప్పకొయ్యమై
ఆకాశాన్ని మోస్తున్నాను	ఈదుతూనే ఉన్నాను
రోజంతా పేశారెత్తి	ఎంత ఈదినా
సొమ్మసిల్లిన సముద్రపుటలలు	సంసార సముద్రపు
నా కంటి రెటీనామై	ఆవలి తీరం కనపడక
సేదదీరుతున్నాయి	కోరికల రాజ్యాలు కూలిపోతున్నాయి.
జీవన పోరాటంలో	- విల్సన్ రావు కొమ్మవరపు
ఒడుతూ-గెలుస్తూ	89854 35515

ఖండాంతరాలల్లో కవాతు చేసిన కూచిపూడి నృత్య శీర్ఘ

సినీ దిగ్గజాలు సినీ రంగంలోకి ఆప్యోనించినా అటు వైపు వెళ్ళకుండా జీవితాన్ని కూచిపూడి నాట్య ప్రదర్శనలకు, శిక్షణకు అంకితం అయ్యారు. ఆమె కూచిపూడి నృత్య రంగానికి చెందినా ఎన్నో నృత్య నాటకాలు స్నేయదర్శకత్వంలో తయారు చేసి నటించి, ఖండాంతర ఖ్యాతినొందారు.

◆ ‘రంగస్థలం’ ఓ దేవాలయంగా భావించే ఆమె రంగస్థల కళాకారుల కోసం విజయవాడ తుమ్మలపల్లి కళాక్షేత్రంలో ‘భామా కలాపం’ నృత్య నాటికను 1981లో ఈ వ్యాసకర్త ఆధ్వర్యంలో ప్రదర్శింపజేశారు.

◆ సురభి కళాకారులకు (కూకట్టపల్లి) ఇండ్స్ ఏర్పాటులో ఆమె కృషి విన్సరించలేనిది. (కె.వి.రమణ గారూ చేయూత కృషి అందించారు)

◆ నట్టువాంగం లేకుండా క్యాసెట్టు పెట్టి నృత్యం చేయడం సబబుకాదు. పేదకళాకారులకు ఉచితంగా దాదాపు 200 మందికి తాను ఉచితంగా శిక్షణ ఇచ్చిన వైనాన్ని ఈ వ్యాసకర్త ఓ సాహిత్య పత్రికకు చేసిన ఇంటర్వ్యూలో శోభానాయుడు తన అభిప్రాయాన్ని నిక్కచ్చిగా చెప్పారు.

◆ 1982 : శ్రీకృష్ణ గానసభ (చెప్పే) వారిచే నృత్య చూడామణి అవార్డ్

◆ 1990లో కేంద్ర సంగీత నాటక అకాడమీ అవార్డు

◆ 1998లో ఎనచిత్రు పురస్కారం

◆ 2000లో తెలుగు యూనివర్సిటీ గౌరవ డాక్టరేట్

◆ 2001లో భారత ప్రభుత్వ పద్మలో పద్మశ్రీ పురస్కారం.

◆ 2011లో తంగిరాల కృష్ణపుసాద్ స్ట్రోక్ రంగస్థల పురస్కారం

◆ అక్కినేని వారి చేతుల మీదుగా ఈ వ్యాసకర్త ప్రదానం చేసారు రవీంద్ర భారతిలో.

అకాడమీప్స్ట్రీగా పరిశోధకులుగా, నృత్య గురువులుగా, శోభానాయుడు శిష్యప్రశిష్యులు ప్రశిధిలైనారు. ఖండభండం తరాల్లో కూచిపూడి నృత్య శోభను కవాతు చేసిన తెలుగింటి ఆడబిడ్డ. ప్రతి తెలుగు వాడూ గర్మించరగ్గ చరిత్ర స్ట్రోక్ శోభానాయుడు 14, అక్కోబర్ 2020వ తేది జీవిత రంగ స్థలంపై నుండి నిప్పుమించడం విషాదం!! ఆమెకు నృత్య కళానీరాజనాలు అర్పిస్తూ! కళాంజలులు.

- తంగిరాల చక్రవర్తి, 9393804472

1956 లో
వెంకట నాయుడు, సరోజినీ దేవి దంపతులకు శోభానాయుడు జన్మించారు. సిద్ధేంద్రయోగి కూచిపూడి నృత్యాన్ని ప్రభావపంతగా తీర్మిదిద్దారు. చింతా వెంకట రామయ్య, వేదాంతం లక్ష్మినారాయణ శాస్త్రి, వెంపటి వెంకట నారాయణ శాస్త్రిల నుండి ‘పద్మలీ’ గ్రహిత వేదాంతం సత్యనారాయణ శర్మల దాకా కూచిపూడి నృత్యానికి ఎనలేని సేవ చేసారు. తరువాతి తరంలో వెంపటి సత్యంగారు, పద్మభూషణ డా॥ యామిని కృష్ణమూర్తి లాంటివారు విశేష కృషి చేశారు. వేలాది మంది నృత్య కారిణల్ని తీర్మిదిద్దారు. మన కాలంలో పద్మలీ శోభానాయుడు, పద్మలీ దీపికా రెడ్డి, మంజుబాగ్గవి లాంటి వారి కృషి ఎంతో ఉంది.

12వ ఏటనే నృత్య ప్రదర్శనలతో శోభానాయుడు తొలిగా అరగేటం చేసారు. చెప్పే వెళ్లి వెంపటి చిన సత్యంగారి శిక్షణ పూర్తి చేసుకొన్నారు.

కూచిపూడినాట్టు రమణీయ పుష్పవనంలో విరబ్ధాసిన దివ్య పారిజాత నుమగంధ శోభానాయుడు. అచంచల నృత్య దీక్షతో, అంకిత భావంతో, నాట్య రీతులలోని శాస్త్రీయతను పరిపోషిస్తూ... పరిరక్షిస్తూ కళారంగంలో నృత్య నాటక రూపాలు స్ఫోటించిన గొప్ప వ్యక్తి ఆమె. 1973 ప్రాంతంలో భారతదేశ ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక శాఖకు ప్రాతినిధ్యం వహించి, తెలుగు నృత్య కళ వైదుష్యాన్ని కూచిపూడి సాంప్రదాయ శాస్త్రీయ నాట్యాన్ని వెనిజులా; వెస్టింట్స్, మెక్సికో, క్రూబా, ప్రాన్స్, టుయానిష్, రష్యా, ఉత్తర అమెరికా దేశాల్లో ప్రదర్శించిన విదూపీమణి ఆమె. ఐదు వేలకు పైగా శిష్యులు. 25000కు పైగా ప్రదర్శనలు, అనేక దేశాల్లో కూచిపూడి నృత్య శిక్షణ కేంద్రాలు స్థాపించిన శోభానాయుడు పేద విద్యార్థులకు ఉచితంగా నాట్యం నేర్చిన నృత్య కులపతి. 1986లో 18 మంది కళాకారుల బ్యందంలో న్యాయార్చు, శాస్త్రోపాన్సిస్కో లాంటి దేశాల్లో నృత్య నాటక ప్రదర్శనలు ఇచ్చారు. 1988లో రష్యా, ప్రాన్స్, ఇంగ్లాండ్ దేశాల్లో ప్రదర్శనలు ఇచ్చారు. లెనిన్గ్రాడ్ రస్య నుండి దెశ్శాపీక యువతులు హైదరాబాద్ వచ్చి కొన్ని సంవత్సరాలు ఉండి శోభానాయుడు అకాడమీలో శిక్షణ నోంది రష్యా వెళ్లి ఆక్కడ శిక్షణాశాలలు నెలకొల్పి నేటికి నడుపుతున్నారు. తన శిష్యురాళ్ళతో ఉత్తర కొరియా అమెరికా ఆప్ట్రోలియా దేశాలు పరుటించారు.

శ్రీకృష్ణ పారిజాతంలో సత్యభామ / చండాలికలో చండాలిక / విశ్వామిత్రలో మేనక / విప్ర నారాయణలో దేవయాని, కల్యాణ శ్రీనివాసంలో ‘పద్మావతి’ శ్రీకృష్ణ పాత్రల్లో పలు నృత్య సంగీత నాటకాలు స్నీయ దర్శకత్వంలో ప్రదర్శించారు. శ్రీరామ, గిరిజా కల్యాణంలో గిరిజ, శ్రీకృష్ణ పాత్రల్లో పలు నృత్య సంగీత నాటకాలు స్నీయ దర్శకత్వంలో ప్రదర్శించారు.

అలనాటి ఎ.పి.రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఎ.ఎస్. అర్థనరావు శోభానాయుడు భద్ర. వీరికి ఒక కుమార్తె ఉన్నారు. అక్కినేని, విశ్వాధ వంటి

ప్రకృతి రమణీయం హర్షలీ హిల్స్

చుట్టుపక్కల ఎటు చూసినా ఎత్తెన కొండలు.. వాటి మధ్య నుంచి పారే నదీ ప్రవాహం.. కొండలను తాకుతూ వెళ్ళే మేఘాలు.. దాలి పాడవునా నీలగిరి పచ్చదనం.. చూస్తే కనుల విందే.. అంత చక్కని ప్రదేశం చూడాలని ఎవరికి అనిపించదు. అదే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం చిత్తూరు జిల్లాలోని హర్షలీహిల్స్.. సముద్రమట్టానికి 1314 కిలోమీటర్ల ఎత్తులో ఉండటం వల్ల మేఘాలు ఈ కొండలను తాకుతూ వెళుతుంటాయి. 1859 నాటి నీలగిరి వృక్షం ఇక్కడ ప్రథాన ఆకర్షణలలో ఒకటి. మరో విశేషం లిఫీవ్యాలీ విద్యాలయం. ఇక్కడకు వెళ్ళాలనుకుంటే తిరుపతి నుంచి 130 కిలో మీటర్లు, మదనపల్లె నుంచి 28 కిలోమీటర్లు దూరంలో ఉంది. రాసున్న చలికాలంలో ఆ ప్రాంతంలో ఉష్ణోగ్రత 3 డిగ్రీలు మాత్రమే ఉంటుంది.

